

**Державний торговельно-економічний
університет**

Міжвузівський науково-методичний семінар

**«Диджиталізація у викладанні
іноземних мов: вимога часу чи
модний тренд?»**

Тези доповідей

15 лютого 2023 р.

Київ 2023

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

УДК 004:378.147]:81'243

«Диджиталізація у викладанні іноземних мов: вимога часу чи модний тренд?». – Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. – 101с.

Автори тез, представлених у збірнику доповідей міжвузівського науково-методичного семінару «Диджиталізація у викладанні іноземних мов: вимога часу чи модний тренд?», висвітлили нагальні проблеми, пов'язані з використанням інтернет-технологій при викладанні іноземних мов в умовах дистанційного навчання під час воєнного стану.

УДК 004:378.147]:81'243

Редакційна колегія: А. Г. Латигіна, зав. каф. іноземної філології та перекладу, доц.; К. В. Богатирьова, доц.

Відповідальний за випуск: К. В. Богатирьова, доц.

Тези друкуються в авторській редакції

© Державний торговельно-економічний університет, 2023

Електронне видання

Міжвузівський науково-методичний семінар

«Диджиталізація у викладанні іноземних мов: вимога часу чи модний тренд?»

Тези доповідей

(Київ, 15 лютого 2023 р.)

Видавець і виготовлювач
© Державний
торговельно-економічний університет
Україна, 02156, м. Київ, вул. Кіото, 19
Довідка університету: (044) 513-33-48
e-mail: knute@knute.edu.u

Латигіна А. Г., Латигіна Н. А. Роль новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій у підготовці майбутніх перекладачів	7
Бай С. І., Дроздова Ю. В. Освіта в умовах диджиталізації. Виклики часу.....	12
Боровик К. Ю. Викладання польської мови в епоху діджиталізації	15
Буленок С. М., Дубініна О. В. Використання цифрових технологій у процесі навчання іноземній мові студентів ЗВО	17
Висотченко С. В. Інформаційні технології – засіб збереження ефективності освітнього процесу.....	20
Власенко Л. В., Тригуб І. П. Формування англomовної компетенції студентів спеціальностей готельно-ресторанної справи засобами комп'ютерних технологій.....	23
Ворначев А. О. Edutainment як сучасна вимога диджиталізації навчання іноземних мов.....	26
Галаган В. Я. Переваги та недоліки диджиталізації у сучасному світі.....	29
Гребінник Л. В. Фактор доцільності при відборі цифрових інструментів для викладання німецької мови як другої іноземної.....	32
Зайцева І. В. Цифровізація освіти в умовах воєнного стану як один з факторів забезпечення безпеки учасників освітнього процесу	35
Зварич І. М. Гаджети у навчальному процесі.....	39

<i>Клименко Т. І., Коваленко Л. В.</i> Переваги використання цифрових технологій в освітньому процесі	43
<i>Кохан О.М.</i> Ефективність інформаційно-цифрових технологій при вивченні іноземних мов	45
<i>Kushmar L. V., Kolot L. A.</i> Language Technology Support for English	49
<i>Малиновська І. А.</i> Принципи комунікативного та компетентісно- орієнтованого навчання іноземних мов в епоху диджиталізації	53
<i>Марчевський А.В.</i> Гене́за політології як підґрунтя політичної лінгвістики	57
<i>Михайлова Н.О.</i> Диджиталізація - головний тренд сучасності і пошук нового сенсу занять	60
<i>Назаренко Н. М., Магден О. Г.</i> Навчальний потенціал відеохостінгу tedtalks у навчанні іноземної мови професійного спрямування	63
<i>Nikitenko Olga, Malyk Yuliana</i> Digital Tools as an Effective ally in English Language Teaching	67
<i>Oleh Nozhovnik, Tetiana Harbuza, Yuliia Radchenko</i> Automation of the Learning Process Using Chatbots	70
<i>Прима В. В.</i> Діджиталізація: впровадити та звикнути	73
<i>Райчев С. Г.</i> Лексико-стилістична організація політичних текстів, промов та політичного дискурсу	75
<i>Розум А. П., Кайда Н. О.</i> Диджиталізація як інформаційно-цифрова компетентність	

працівників сучасної професійної освіти	78
<i>Рудешко Є.В.</i>	
Цифрові технології у викладанні іноземних мов	81
<i>Сошко О. Г.</i>	
Використання технології веб-квесту у дистанційному навчанні	84
<i>Харитоновна Д. Д.</i>	
Імплементация QR-кодів у навчальний процес.....	88
<i>Svitlana B. Khrystiuk</i>	
Digitalization of the Educational Space in the English Learning.....	91
<i>Цимбал С. В.</i>	
Інноваційні механізми в процесі вивчення іноземної мови в освітньому процесі	94
<i>Цимбалюта О. А., Кривенко О. В.</i>	
Актуальність диджиталізації дистанційного онлайн-викладання іноземними мовами.....	97
<i>Чернієнко І. І.</i>	
Персуазивні мовні стратегії та техніки у політичних промовах	100

РОЛЬ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

*Латигіна А. Г., завідувачка кафедри іноземної філології та перекладу
Державний торговельно-економічний університет*

*Латигіна Н. А., професорка кафедри іноземної філології та перекладу
Державний торговельно-економічний університет*

Українська держава активно розвиває міжнародні відносини та інтегрується в європейське і світове політичне та економічне співтовариство. В цьому контексті надзвичайно важливою видається роль перекладацької діяльності. Науково-технічний прогрес охоплює практично всі сфери життєдіяльності суспільства, зростає кількість різного роду контактів не лише між державами, а й між різномовними спільнотами людей, у тому числі і професійними. Інформаційний простір сьогодні не знає жодних меж. Багатоманітність сучасного світу передається новітніми засобами інформації в інтерпретаціях численних учасників єдиного інформаційного міжнародного континууму, у центрі якого перебуває постать медіатора, тобто перекладач.

Останні десятиліття підготовка перекладачів у закладах вищої освіти України динамічно розвивається та сягає нових горизонтів. Збільшення обсягу документів для перекладу та диверсифікація вимог до фахівців з перекладу призводять до постійних змін на перекладацькому ринку. Уявлення про перекладацьку діяльність кардинально змінюються, ускладнюється професійна модель сучасного перекладача, тому цілком логічною є модернізація самого процесу підготовки майбутніх перекладачів.

Недаремно вчені-лінгвісти та педагоги-практики наголошують на необхідності доповнення переліку компетентностей майбутнього перекладача здатністю використовувати у своїй перекладацькій діяльності новітні інформаційно-комп'ютерні технології для здійснення перекладу. Адже професійним викликам майбутнього зможе протистояти лише той перекладач, який буде володіти машинним перекладом та/або автоматизованими системами перекладу.

Машинний переклад (Machine Translation) – це переклад з однієї мови на іншу за допомогою комп'ютерної програми. Програма підбирає зі словника еквівалент слова і вставляє його в текст перекладу. Найчастіше програма вибирає більш вживані слова і

словосполучення, що може значно спотворити текст через не чітке «розуміння» контексту машиною. На сьогодні машинний переклад набирає стрімких обертів і функціонує як на відомих движках, таких як Google Translate, так і використовуючи движки Bing (Microsoft Translator), DeepL, PROMPT, SYSTRAN. Машинний переклад неодмінно підкреслює необхідність присутності на ринку перекладацьких послуг постредактора як важливого виконавця функції «презентації» кінцевого продукту (перекладеного тексту) клієнту після повного (Full post MT) чи часткового (Light post MT) редагування машинного перекладу.

Що стосується систем автоматизованого перекладу – це системи або програми, які мають на меті допомогу перекладачеві для виконання перекладу. Ці програми допомагають заощадити час, підключаючись до електронних словників і пропонуючи великий вибір відповідних слів. Також вони перекладають і вставляють деякі фрази, які були задані перекладачем для тієї чи іншої тематики, або напрямки перекладу і, які повторюються. Дані програми дуже зручні для роботи з великими проєктами, в яких періодично повторюється текст або дуже схожий, з незначними змінами.

Основа даних систем побудована на пам'яті перекладу (Translation Memory) – базі даних, яка зберігає попередні роботи з метою їх можливого повторного використання, а також швидкого пошуку за наявним вмісту.

На сьогодні існує багато різновидів CAT-Tools (Computer-Aided Translation), які відрізняються інтерфейсом, типами зберігання (хмарним або стаціонарним), з різними додатковими модулями додаткової перевірки орфографії та інше.

Відповідно машинний переклад і переклад з допомогою системи автоматизованого перекладу суттєво відрізняються один від одного. І на сьогоднішній день CAT-Tools є вірним помічником для перекладачів при роботі з письмовими перекладами текстів, для локалізації сайтів або навіть для перекладу субтитрів та інших перекладацьких проєктів. Окрім цього, багато перекладацьких агентств та бюро використовують CAT-програми для роботи навіть над невеликими текстами та документами для перекладу. Основна причина такого широкого використання систем автоматизованого перекладу замовниками полягає у тому, що компанії, які працюють на міжнародному ринку та потребують перекладу для своїх товарів і послуг, намагаються створити, поповнювати на постійній основі, а головне уніфікувати свою власну термінологічну базу (ТМ) для її

використання у подальшому. CAT-програма на практиці дозволяє значною мірою скоротити час самого перекладу.

Отже, такі CAT-програми не мають нічого спільного з системами машинного перекладу, їх призначення полягає у спрощенні процесу перекладу однотипних документів. Тому у цьому автоматизованому процесі обов'язково має бути присутнім перекладач, який виконує повною мірою свої функції. Єдине, що робить машина, – це запам'ятовування перекладених фрагментів тексту та їх використання у наступних перекладах. За підрахунками компанії Promt, використання CAT-технологій дозволяє підвищити ефективність перекладів до 80 відсотків. При цьому, у використанні систем автоматизованого перекладу є також свій недолік, оскільки вони не допоможуть при перекладі художніх текстів або текстів, які не об'єднані спільною термінологією та стосуються абсолютно різних галузей знань, наприклад ядерна фізика та філологія.

Основне призначення ТМ-інструментів – збереження пар речень у перекладацькій базі даних. Принцип дії ТМ-інструментів простий. Зазвичай вони інтегруються з такими поширеними офісними програмами, як наприклад, Word. Деякі з них мають власні засоби редагування тексту, інтерфейси яких мало відрізняються від звичних для сучасного перекладача інтерфейсів текстових редакторів. Сучасний ТМ-інструмент являє собою складну комп'ютерну систему, в яку входить багато програм, що мають різні функції. Саме таким чином побудована найпоширеніша система TRADOS. Вона ґрунтується на таких основних концептах: перекладацька пам'ять (Translation Memory – ТМ), словник автозаповнення (AutoSuggest Dictionary), термінологічна база (TermBase).

Перекладацька пам'ять – це двомовна база даних, у якій зберігаються цілі речення і їхній переклад як пари сегментів, відповідно до якої перекладацька одиниця складається з оригіналу і речення мовою перекладу, тобто пропонується переклад цілих речень або фрагменти сегментів. Зазвичай сегмент – це речення, але це також може бути кілька слів. Така пам'ять «запам'ятовує» кожен сегмент, який був перекладений і зберігає сегментну пару мовою оригіналу / мовою перекладу у ТМ як одиницю перекладу. Якщо ідентичний або схожий сегмент з'явиться далі, то його вже не потрібно буде перекладати з нуля. Натомість переклад може бути легко відновлений із пам'яті. Відповідно система пропонує наступні види збігів перекладу: 100%, неоднозначні (нижче 100%), та контекстуальні (більше ніж 100% – тобто не лише сегмент, але й контекст є ідентичним).

Подібна технологія пропонує дві основні переваги:

– швидкий переклад та заощадження часу на переклад сегментів, які повторюються;

– краща змістовність і якість перекладу: з ТМ перекладач впевнений, що він перекладає так само сегменти, які траплялися раніше, тим самим не вводячи в оману читача.

Термінологічна база – це електронний словник, замість цілих сегментів тут містяться окремі слова та вирази. Створення та поповнення такої бази є корисним для зберігання специфічних термінів, які складно знайти у звичайному словнику. У реченні мовою оригіналу автоматично відбувається пошук відповідних термінів у системі.

Словник автозаповнення зберігає фрагменти сегментів, тобто автоматично пропонує фрагменти сегментів під час друкування тексту. Цей словник створюється на основі перекладацької пам'яті і є так званим помічником при перекладі, який автоматично пропонує корисні слова, вирази та фрази при аналізі перекладацької пам'яті.

Крім цього, система передбачає роботу із файлами різних форматів MS Word, MS Power Point, MS Excel, PDF, які конвертуються у зручний для реципієнта формат, що значно спрощує роботу з документами. Спрощується технічний бік виконання перекладу й тим, що весь текст для перекладу ділиться на сегменти (строки), переклад кожного з яких передбачає певний статус (перекладений, неперекладений, чернетка), що допомагає відстежити обсяг виконаної роботи.

Таким чином, для перекладача використання САТ-програм у щоденній перекладацькій діяльності є нагальним і необхідним, оскільки нині – це вимога ринку перекладацьких послуг, це майбутнє перекладацької індустрії, яке обов'язково має бути враховане в освітньому процесі при підготовці майбутніх фахівців з перекладу. Оволодіння кожним елементом САТ-програми та розуміння їх сутності забезпечить формування компетентності у використанні інформаційних технологій майбутніми перекладачами та правильну культуру використання машинного перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко О., Струк Т. Основні напрямки покращення підготовки перекладачів на базі ВНЗ. Зміст підготовки перекладачів та сучасні вимоги професії: наук.-практ. конф. Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014, с. 7-14.

2. Зінукова Н. В. Професійна підготовка перекладачів у сучасних умовах: вимоги ринку перекладацьких послуг // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля, 2 (8), 2019, с. 42-47.
3. Ігнатенко В. Д. Використання сучасних інформаційних технологій у підготовці майбутніх філологів // Іноземні мови, №1 (101), 2020, с. 37-42.
4. Bowler L. Bilingual Concordances and Translation Memories: A Comparative Evaluation. Language Resources of Translation Work, Research and Training, Second International Workshop. Stroudsburg, 2019, p. 70-79.
5. Lagoudaki E. Translation Memories Survey. Режим доступу: <http://www3.imperial.ac.uk/portal/pls/portallive/docs/1/7307707>

ОСВІТА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ. ВИКЛИКИ ЧАСУ

Бай С. І., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, Державний торговельно-економічний університет

Дроздова Ю. В., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Реалії розвитку сучасного світу, діджиталізації усіх сфер суспільного життя, безперечно, не можуть не стати передумовами до впровадження інструментів діджиталізації у сферу освіти України, особливо у закладах вищої освіти. Звичайно, що Україна, будучи частиною європейського простору, не може ігнорувати тренди реформування та модернізації систем освіти в Європі, а саме ті зміни, які пов'язані з об'єктивними вимогами розвитку цифрового суспільства є найбільш необхідними та позитивними.

Цифрова трансформація у сфері освіти і науки – це комплексна робота над побудовою екосистеми цифрових рішень у сфері освіти та науки, включно зі створенням безпечного електронного освітнього середовища, забезпеченням необхідної цифрової інфраструктури закладів та установ освіти і науки, підвищення рівня цифрової компетентності, цифровою трансформацією процесів та послуг, а також автоматизацією збору і аналізу даних [1].

Глобальна діджиталізація усього світового суспільства породжує потужне інформаційне середовище, навігація яким потребує серйозних інструментів структуризації, систематизації та обробки інформації. Швидким та надійним, звичним та найбільш популярним інструментом пошуку інформації для більшості українців на сьогоднішній день виступає система Google. Якщо говорити про швидкий доступ до потрібної інформації, що аналізується людиною і призводить до генерації нових ідей та вирішення професійних, академічних, наукових задач, то використання цієї системи є прозорим, добросовісним і, безперечно, суспільно етичним.

Цифрові процеси, як найбільш прогресивні, перебувають у постійному розвитку. Останнім продуктом, що створив багато дискусій у професійних, освітянських та академічних колах є ChatGPT- чат-бот зі штучним інтелектом, прототип якого випустили у листопаді 2022 року. Він може працювати з текстом, програмним кодом, формулами та числами — генерувати все, що йому зададуть. Можливості для використання ChatGPT практично безмежні, а сам

інструмент здатен спростити роботу та підвищити ефективність працівників майже в будь-якій із існуючих галузей та сфер. ChatGPT працює на основі використання алгоритмів машинного навчання для аналізу тексту, що вводиться, і генерування відповідей, які покликані імітувати людську розмову. ChatGPT можна використовувати для найрізноманітніших цілей, включно з відповідями на запитання, наданням інформації та невимушеною бесідою.

Зрозуміло, що, з огляду на вищесказане, дотримання етичної та академічної доброчесності є неабияким викликом для академічної, наукової спільноти та сучасних освітян.

Видання Stanford Daily – студентська незалежна щоденна газета, яка обслуговує Стенфордський університет, провела анонімне опитування серед студентів: 17% респондентів зізналися, що використовували ChatGPT для виконання домашніх завдань та на іспитах. 5% студентів взагалі майже не редагували згенерований чат-ботом контент. Через це освітяни хвилюються, що доведеться переосмислити систему іспитів та оцінювання. Використання ChatGPT уже заборонили у школах Нью-Йорка. За словами професора Даррена Хіка з університету Фурмана, найгірше це те, що станом на зараз системи, які борються з плагіатом, не можуть побачити проблем з текстами ChatGPT, оскільки технічно це не плагіат: ChatGPT не бере шматки чужого тексту, він переписує їх, тим самим уникаючи плагіату та запозичень. Виявити це стандартними інструментами неможливо. 8 лютого 2023 року Пентагон використав ChatGPT для написання статті про запуск нової оперативної групи по боротьбі з безпілотниками, проте вгорі статті було зазначено, що вона була згенерована штучним інтелектом.

Немає остаточного списку речей, які має знати кожна людина, оскільки кожен має різний досвід та інтереси. Однак є деякі загальні знання та навички, які вважаються важливими для більшості людей. Вони можуть включати базові навички математики та грамотності, розуміння історії та поточних подій, знання власної культури та культур інших людей, а також здатність критично мислити та вирішувати проблеми [2], при цьому залишатись індивідуальним і неповторним, а цього може навчити лише викладач і, скоріш за все, в умовах організованого навчального середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Електронний ресурс <https://mon.gov.ua/ua/tag/cifrova-transformaciya-osviti-ta-nauki> (дата звернення 13.02.23)

2. Електронний ресурс . <https://op.ua/news/science/interv-yu-iz-chatgpt-abo-chi-mriyut-androyidi-pro-elektroovec> (дата звернення 13.02.23)

ВИКЛАДАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ В ЕПОХУ ДІДЖІТАЛІЗАЦІЇ

Боровик К. Ю., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу Державний торговельно-економічний університет

Діджиталізація є однією з тих тенденцій, яка з великою часткою ймовірності проявиться в найближчі два десятиліття і матиме найсильніший вплив (порівняно з іншими процесами) на реальність вищої освіти [2]. У той же час, на думку експертів, розповсюдження цифрових технологій не належить до найбільш значущих джерел ризику, інакше кажучи, джерел «критичних ситуацій» для вищої освіти. Можлива деградація шкільної освіти (збільшення кількості «слабких» здобувачів, яким важко навчатись далі) та «сировинний» сценарій соціально-економічного розвитку розглядаються як джерела критичних ситуацій у майбутньому. Оскільки експерти бачать майбутнє як діджиталізоване, вони, відповідно, вважають інвестиції в цифрову інфраструктуру (комп'ютерні мережі, обчислювальна потужність, програмне забезпечення, електронна університетська система, цифрове освітнє середовище) одним із пріоритетних напрямків для інвестицій у розвиток університетів, і вони очікують «швидких ефектів» або швидкої віддачі від цієї інвестиції [3]. Серед реформ вищої освіти, які тривають і можливі в майбутньому в Україні, діджиталізація навчального процесу вважається експертами як провідним, так і найбільш перспективним напрямком.

Окремим питанням у плані діджиталізації освіти виступає реалізація дистанційного навчання на нових основах і з новими можливостями цифрових технологій. Одна з головних переваг використання цифрових технологій у процесі навчання – це те, що викладач буде не тільки в стані контролювати прикладну ефективність навчання, але й, також, швидкість освоєння здобувачами матеріалу, кількість часу, витраченого на розв'язання будь-якого конкретного завдання, рівень розуміння нової інформації тощо, тоді як традиційні методи навчального контролю дозволяють тільки «грубі» оцінки параметрів, наприклад, на підставі підсумкових оцінок. Завдяки онлайн технології викладачі будуть також звільнені від великого обсягу паперових документів. Є очевидні переваги й для студентів. Сучасні цифрові технології забезпечують можливість працювати над будь-яким проектом у групі, обмінюватися думками й ідеями [1].

Серед переваг, які діджиталізація надає з організаційно-економічної точки зору, виділяють такі:

- підвищення ефективності адміністративних процесів;
- інтеграція звичайної та оцифрованої системи записів для більш швидкого пошуку;
- покращення доступності та сприяння кращому обміну інформацією з колегами по всьому світу;
- збільшення швидкості реагування на зауваження та побажання набувачів освіти;
- скорочення витрат та сприяння захисту довкілля;
- можливість вчасно користуватися точною аналітикою;
- допомога у гнучкості персоналу;
- забезпечення безперервності учбового процесу навіть у випадках надзвичайних ситуацій (дефіцит коштів на опалення корпусів, карантин тощо).

Таким чином, діджиталізація – це напрямок розвитку, який фактично є обов'язковим для більшості організацій. Він допомагає зміцнити зв'язки між адміністрацією, викладачами та студентами і сприяє кращому використанню наявних ресурсів. Але процес подекуди сам по собі є викликом, адже він не тільки полягає у впровадженні технологічних рішень, а вимагає від користувачів і організацій, щоб вони змінили світогляд.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Digital Technologies in Education. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digitaleducation-policies>
2. Jaakkola, H. Aramo-Immonen, J. Henno and J. Mäkelä, «The digitalization push in universities», 2016 39th International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO), Opatija. 2016. pp. 1025-1031
3. P. Linna, T. Mäkinen and H. Keto, «Utilizing MOOCs in the development of education and training programs», 2016 39th International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO), Opatija. 2016. pp. 861-864

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ СТУДЕНТІВ ЗВО

Буленок С. М., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу Державний торговельно-економічний університет

Дубініна О. В., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу Державний торговельно-економічний університет

У сучасному світі з кожним роком цифрові технології все більше застосовуються у всіх сферах життєдіяльності людини, зокрема в освітньому процесі, а саме, у викладанні іноземних мов у ЗВО, що підвищує рівень і якість підготовки майбутніх спеціалістів. Значну допомогу у розвитку навичок і вдосконаленні мовленнєвої підготовки цифрові технології надають у вивченні лексичного та граматичного матеріалу, опрацюванні вимови, навчанні діалогічного та монологічного мовлення, письма, під час проведення контролю набутих навичок та умінь.

Застосування цифрових технологій у навчальному процесі (використання сучасної комп'ютерної техніки, можливостей локальної та глобальної мережі Інтернет, мультимедійних навчальних комплексів, електронних засобів навчання з відповідними класами інформативних програмних систем) створює передумови для кардинального оновлення процесу навчання іноземним мовам студентів ЗВО.

Соціальна природа навчання і розвитку особистості повинні стати важливою складовою навчального процесу. Такий принцип дозволить застосовувати технології як в індивідуальних, так і у групових формах навчання, що дозволить урізноманітнити взаємодію студентів. Очевидно, що надзвичайно важливо створити умови для саморозвитку та самореалізації студента. Тому основними принципами технологій, які використовуються у процесі навчання іноземним мовам студентів ЗВО, є:

- принцип цілісності (забезпечує гармонійне поєднання усіх елементів);
- принцип варіативно-особистісної організації процесу навчання (забезпечує адаптивність технологій до особистості студента).

Отже, викладачі іноземної мови, перш за все, повинні провести адекватне оцінювання необхідності застосування цифрових технологій, що дозволить прийняти рішення стосовно використання оптимальних видів таких цифрових технологій та конкретних навчальних матеріалів у викладацькій діяльності.

Слід зазначити, що застосування цифрових технологій без супроводу навчального процесу викладачем не можуть бути ефективними, оскільки такі технології являються лише засобом навчання іноземним мовам. Вони не виступають у ролі аналога викладача, а лише покращують та розширюють можливості викладання. Крім того, використання цифрових технологій є можливим і доцільним для студентів будь-якої вікової категорії. Наприклад, викладачі іноземних мов намагаються зацікавити студентів «цифровою грою», створюючи сприятливі умови для вивчення іноземних мов за допомогою використання комп'ютерних ігор у рамках навчального процесу, або цифрового навчання на базі ігор (digital game-based learning). Такі технології особливо ефективні, якщо їх комбінувати з технологією проєктів, оскільки у цьому випадку іноземні мови можна вивчати природнім шляхом, використовуючи тематичні види навчальної діяльності та різні навчальні дисципліни.

Завдяки цифровим технологіям успішно відбувається дистанційна освіта у вищих навчальних закладах з застосуванням найсучасніших онлайн платформ, а саме, Microsoft Teams, Zoom, Google Meets, MyEnglishLab, тощо.

У ДТЕУ найбільш поширеною для організації навчального процесу є цифрова платформа Microsoft Teams.

Microsoft Teams – це корпоративна платформа, яка об'єднує у робочому просторі відео-конференції, чати, зустрічі, нотатки та вкладення. Студентам ця платформа дозволяє представити мультимедійний матеріал, поширювати системні аудіо та відео матеріали на комп'ютері. Для викладача є важливим, що інформація може бути представлена у віртуальному класі з одночасною демонстрацією екрана комп'ютера викладача. Онлайн платформа Microsoft Teams пропонує такі опції для проведення занять: підтримка віртуальним класом багатосторонніх бесід та дискусій, обмін файлами, формулювання особистих завдань, отримання та перевірка виконаних студентами завдань у єдиному вікні браузера на будь-якому електронному приладі. Перевагами цієї платформи є доступ до хмарного сховища, де можна зберігати всі проєкти та документи. Крім того, наявними є функції перевірки завдань і призначення строків виконання у календарі, що дозволяє експортувати бали у вигляді таблиць.

Щоб обрати правильну стратегію для використання цифрових технологій у процесі навчання іноземним мовам, потрібно враховувати різні фактори: рівень володіння студентом іноземною

мовою, компетентність та професіоналізм викладача, наявність ресурсів, доступ до онлайн-платформ, тощо.

Отже, застосування цифрових технологій на традиційних заняттях з іноземної мови у ЗВО дозволяє урізноманітнити процес навчання, зробити його інтенсивним та більш результативним, що дозволить студентам – майбутнім фахівцям – стати більш конкурентоспроможними на сучасному ринку праці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Scrivener J. (2018). Learning Teaching: The Essential Guide to English Language Teaching. 5th Edition. MacMillan, 2019. 418 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Висотченко С. В., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Процес переходу до інформаційного суспільства, а також політичні та соціальні зміни, що відбуваються в Україні, зумовлюють необхідність прискорення реформування системи освіти. Перш за все, це стосується забезпечення доступу до освітньої і професійної підготовки з огляду на інтеграцію вищої освіти до європейського освітнього простору. Відповідно інформаційні технології відіграють ключову роль у процесі навчання. Мова йде про технології створення матеріалів, їх передавання та збереження, а також організацію та супровід процесу дистанційного навчання через засоби телекомунікаційного зв'язку. Разом з тим в науковій літературі йдеться про те, що нині дистанційне навчання відбувається на спеціально створених платформах, функціонування яких забезпечують онлайн-сервіси [1, с. 64].

У сучасному світі у процесі викладання мовних дисциплін збільшується рівень наочності, саме тому широко почали застосовуватись нові інформаційно-комунікаційні технології. Останні є просто необхідними, оскільки значна частина матеріалу, що вивчається в курсі вищезазначених дисциплін не може бути представлена в своєму реальному вигляді. Застосування інноваційного підходу, заснованого на розробці нових технологій при вивченні іноземних мов, розширює варіативність видів навчальної діяльності та призводить до поступових якісних змін дидактичних вимог до засобів навчання у процесі вивчення мов.

Події останніх років, а особливо останніх одинадцяти місяців на території України, різко змінили звичний ритм життя та навчання. Студенти не мають можливості стабільно відвідувати заняття в онлайн форматі. Враховуючи вищезазначене, викладачі намагаються робити все можливе, щоб студенти могли навчатися навіть в найскладніших умовах. Вони записують власні заняття в Zoom чи Microsoft Teams, щоб надавати доступ учасникам процесу навчання до навчальних матеріалів. Є викладачі, які створюють власний YouTube контент. Всі намагаються створити гнучкість навчального процесу.

Часті опитування студентів показали, що більшість поточних завдань та досліджень виконуються з телефону. Викладачам доцільно

звернути увагу на те, чи можуть студенти надані завдання виконати з телефону. Іноді слід використовувати ті месенджери, які завжди доступні для користування. Найпопулярнішим наразі є Телеграм, який дозволяє обмінюватися текстовими, голосовими та відеоповідомленнями, файлами різноманітних форматів. Його перевага полягає у зручності, швидкості, відносній безпеці та безкоштовності.

Значущими платформами для навчального процесу є Zoom та Microsoft Teams. Слід приділяти достатньо уваги чатам під час проведення занять, можливості для відправлення повідомлень. Можна робити паузи для зворотного зв'язку в чаті. Якщо студенти не будуть бачити відповідної реакції викладача на написане, то комунікації перестануть відбуватися в цілому.

Технології дистанційного навчання дозволяють не лише здійснювати освітній процес на відстані, а навпаки, підвищувати його за рахунок індивідуалізації, активних методів навчання, двосторонньої взаємодії викладача і студентів. Перевагами дистанційного навчання є такі характерні риси, як гнучкість, модульність, технологічність, підвищення мотивації та самоорганізації.

Специфіка кожної моделі дистанційного навчального процесу характеризується відбором і структуруванням змісту навчання, методів, організаційних форм і засобів навчання. Сьогодні широко використовуються блоги як засіб для публікації матеріалів у мережі з можливістю доступу до їх читання, а також як платформа для дистанційного навчання з метою розширення іншомовних лінгво-комунікативних знань, вмінь, навичок студентів. Існує безліч серверів для створення блогів. За допомогою останніх можна вирішувати такі дидактичні завдання, як навчання різним видам читання, письма, усного та писемного мовлення [2, с. 103].

На сучасному етапі розвитку українського суспільства відбуваються кардинальні зміни. Сучасні інформаційні технології надали поштовх до модернізації усіх сфер діяльності людини, зокрема й освітньої, що сприяло появі нових педагогічних технологій, методів, форм і засобів навчання. За допомогою сучасних технологій дистанційного навчання наразі є можливим долучатися до освітнього процесу незалежно від місця перебування викладачів та студентів. Проте в умовах воєнного стану учасники освітнього процесу не завжди мають можливість долучитись до нього через відсутність технічних засобів та інтернет-покриття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Басараба Н. Платформа дистанційного навчання Moodle та її використання в організації навчального процесу. Нова педагогічна думка. 2013. № 2. С. 63 – 66.
2. Демида Б. Системи дистанційного навчання: огляд, аналіз, вибір. Комп'ютерні науки та інформаційні технології. 2011. № 694. С. 98 –

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Власенко Л. В., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Тригуб І. П., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

В сучасних умовах розширення євроінтеграції зростає велика необхідність у висококваліфікованих фахівців з високим рівнем володіння іноземною мовою саме у професійній галузі. Одним з ключових понять процесу оновлення вітчизняного освітнього середовища є поняття компетентності як володіння людиною системою знань, навичок і вмінь та індивідуально-особистісного ставлення до предмета діяльності. Рівень компетентності фахівця має забезпечити його гармонічну взаємодію із суспільством, що включає як уміння професійного спілкування, так і загальнономовленнєві вміння. На сучасному етапі свого розвитку суспільство не може існувати поза іншомовними інформаційними потоками, які надходять з різних країн, що визначає необхідність володіння загальною для них іноземною мовою. Від рівня іншомовної професійно-спрямованої компетенції фахівця залежить подальший розвиток умінь користуватись іноземною мовою в реальному професійному спілкуванні.

Одним із засобів оптимізації формування професійної англомовної компетенції виступають комп'ютерні технології. Значним внеском у вирішення проблеми комп'ютеризації навчання іншомовного професійного спілкування стали дослідження В. Аїтова, П. Асоянц, О. Бігич, М. Бовтенко, Я. Булахової, Т. Григор'євої, СюВю Вадаська, Т. Карамішевої, О. Косован, Л. Морської, Р. Піотровського, Є. Полат, П. Сердюкова, Н. Тализіної, D. Barr, R. Blake, D. Chun, T. Ellis, A. Kledecka-Nadera, R. Mayer, R. Moreno D. Murray, які акцентували увагу на психолого-педагогічних, ергономічних, дидактичних і лінгвометодичних проблемах, що дозволило збільшити час вивчення іноземної мови за рахунок самостійної роботи з комп'ютерними програмами, удосконалити навички володіння мовним матеріалом, розвинути вміння самостійної навчальної діяльності, суттєво підвищити мотивацію набуття професійних та іншомовних знань. Також дослідники відмічають, що використання

інтернет-ресурсів сприяє формуванню комунікативної компетенції, підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови.

Серед сайтів, які стосується спеціальності готельно-ресторанної справи, хотіли б відмітити Food-info, метою якого є надання всебічної інформації про харчові продукти як широкому колу споживачів, так і спеціалістам у галузі харчової промисловості. Основною перевагою сайту слід відмітити наявність такої функції, як можливість задати питання фахівцям з відповідної тематики.

Також <https://www.culinaryschools.org>, сайт, який містить інформацію про відомих шеф-поварів Америки, знайомить з їхнім досвідом. Слід відмітити, що сайт містить інформацію про кулінарні школи, які розміщені у різних містах та країнах.

<https://www.allthingstopics.com/restaurants.html> містить вправи на різні види навчальної діяльності і на різні рівні знань (говоріння, аудіювання, читання).

<https://www.teach-this.com/functional-activities-worksheets/ordering-food-restaurant> містить завдання на закріплення лексики, читання, також закріплення лексики у вигляді ігор. Є безкоштовний доступ до деяких завдань.

Цікавим є сайт <https://eslflow.com/food-and-restaurant-vocabulary-and-speaking-lesson-plans.html>, який містить завдання для студентів у вигляді готових розробок до уроків. Уроки містять і аудіо, і тести, і завдання до текстів.

<https://www.esolcourses.com/topics/food-and-drink.html> містить розробки завдань, також відео, онлайн ігри по темі (<https://www.esolcourses.com/content/exercises/wordsearch/4/wordsearch.html>). – Наприклад, Food adjectives – word search puzzle.

Також слід зазначити, що сайт https://busyteacher.org/classroom_activities-vocabulary/food_and_drinks/restaurants_and_cafes-worksheets/ містить розробки вчителів, які діляться своїми знаннями та доробками з іншими вчителями. Завдання розраховані на різний рівень учнів і студентів.

<https://games4esl.com/esl-classroom-games/restaurant-vocabulary-game/> велике різноманіття ігор та завдання на засвоєння відповідної теми.

Отже, навчання професійно-орієнтованої англійської мови студентів спеціальності готельно-ресторанної справи засобами комп'ютерних технологій передбачало інтеграцію формування англійськомовних комунікативних та інформаційно-когнітивних умінь на основі використання комплексно-інтегральної комп'ютерної

навчальної програми; забезпечення змістової і процесуальної єдності навчання інтеграцією колективної і самостійної форм навчальної діяльності; інтегральну інтенсифікацію всіх ланок навчального процесу; забезпечення збалансованого співвідношення свідомого засвоєння навчального матеріалу й комунікативної орієнтованості навчального процесу.

EDUTAINMENT ЯК СУЧАСНА ВИМОГА ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Ворначев А. О., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Оволодіння іноземною мовою студентами закладів вищої освіти як засобом міжнародного спілкування можливе за умов, які сприятимуть ефективному засвоєнню навчального матеріалу і відповідатимуть потребам міжнародного спілкування. Диджиталізація у цьому процесі відіграє велику роль, адже саме завдяки цифровим технологіям відбувається продуктивне навчання іноземних мов у реаліях сьогодення. Для удосконалення навичок говоріння, письма, читання та аудіювання з мови, яку вивчаємо, є необхідним постійне врахування новітніх тенденцій в освітньому глобалізаційному просторі. Однією з форм таких новітніх тенденцій диджиталізації є едьютейнмент (edutainment) – залучення розважальної методики через використання інформаційних технологій, що веде до глибокого захоплення вивчення іноземної мови.

Л. Фірсова визначає едьютейнмент як цифровий контент, який з'єднує освітні та розважальні елементи та забезпечує при цьому інформування аудиторії при максимально полегшеному аналізі подій [1]. Варто відмітити, що термін «едьютейнмент» є більш широким, ніж просто гра, тому що гра у цій технології є лише одним з багатьох елементів, розважальних засобів передачі знань. Цей термін охоплює усе, що навчає і інформує у ненав'язливій та цікавій формі. Наприклад, спеціальні комп'ютерні програми (educational software) або відео, які містять у своєму сюжеті освітній елемент та приваблюють увагу до будь-якої проблеми і багато іншого.

Мікела Едіс, професор університету Бекконі (Італія), говорить про те, що едьютейнмент є специфічною діяльністю, яка базується на одночасному навчанні та задоволенні власної цікавості. Згідно її думки процес навчання – це результат взаємодії між об'єктом і суб'єктом. Суб'єктом у цьому процесі є учень, а роль об'єкта відіграє повідомлення у форматі, який одночасно частково розважає і частково навчає, дозволяючи отримати певний досвід. В залежності від ситуації об'єктом може бути подія, продукт, досвід, думка або навіть постать [3]. Таким чином, у цій технології необхідним компонентом є новизна, об'єкт має бути цікавим і мотивувати до навчання. Технологія едьютейнмент відрізняється від традиційного

навчання тим, що тут суб'єкт є активним учасником процесу навчання, тобто, при взаємодії активного суб'єкта та інформативно-розважального об'єкта ми отримуємо едьютейнмент, тобто знання, індивідуальний досвід, емоції.

Специфіка цієї технології навчання обумовлюється наявністю наступних ознак:

1. Акцент на цікавість: важливим є безпосередній інтерес учня, який призводить до розвитку нових навичок і накопиченню знань.

2. Акцент на розважання: саме розвага є основним мотивом, який призводить до задоволення, одночасно формуючи стійкий інтерес до процесу навчання, знімає психологічне навантаження від процесу навчання.

3. Ігровий підхід: завдяки універсальності гри відбувається ефективний процес навчання незалежно від віку.

4. Акцент на сучасність: використовуючи можливості сучасних технологій, а саме відео- та аудіоматеріали, дидактичні ігри, повчальні програми у мультимедійному форматі та багато інших засобів, відбувається максимальна залученість учнів у навчальний процес [3].

Завдання з технології «Едьютейнмент» мають відповідати трьом принципам: зв'язок теорії з практикою, послідовність та доступність. Для досягнення принципу зв'язку теорії з практикою рекомендується вивчення практико-орієнтованих тем, забезпечення діалогічності спілкування. Проблемно-пошукові та дослідницькі завдання є дієвим засобом зв'язку теорії з практикою. Теоретичні проблеми можуть бути доповнені прикладами з дійсності. Принцип послідовності вимагає, щоб знання доводилося до рівня системності, тому слід повертатися до вивченого матеріалу і на його основі розглядати нові теми. Принцип доступності передбачає відповідність складності завдань віку, навичкам і умінням. Подання матеріалу має проходити від простого до складнішого [2].

Едьютейнмент у вивченні іноземних мов передбачає навчання з урахуванням психологічних потреб студентів через традиційні електронні книги, музику, фільми, освітні ігри, комп'ютерні та відеоігри, мережеві варіанти музейних виставок, електронні тренажери, енциклопедії, вікі та блоги. Особливу роль тут відіграє ігровий підхід та візуалізація матеріалу.

Отже едьютейнмент – це сучасна технологія навчання, яка має цілу низку методичних переваг та перспектив. Вона базується на розважанні та формуванні первинного інтересу до предмету для отримання задоволення від навчання, є додатковим варіантом та

цікавим способом отримання нових знань із сучасних технічних і дидактичних засобів навчання через активну участь учнів, а також є доступним методом для досягнення швидких результатів у викладанні іноземних мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фірсова Л. Що таке ед'ютейнмент і чому не варто боятися «ігрових» дітей.
URL : <https://osvitoria.media/experience/navchannya-rozvagoyu-5-igor-za-metodom-edutainment/>.
2. Фісунова, Л. Edutainment як принцип навчання. URL : <https://www.creativeschool.com.ua/edutainment/>.
3. Addis M. New technologies and cultural consumption. Edutainment

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛКИ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Галаган В. Я., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

У наш час питання дистанційної освіти та впровадження новітніх цифрових технологій є надзвичайно актуальним. Пандемія Covid19 змусила вищі навчальні заклади у всьому світі глобально змінити підхід до організації і налагодження навчального процесу, шукати нові шляхи надання освітніх послуг. 24 лютого 2022 року в Україні розпочалася війна, яка, як і пандемія, змусила швидко реагувати на нові, ще складніші виклики життя. Адже, не могло бути і мови про призупинення освітнього процесу. Ми повинні давати тверду відсіч ворогові і одночасно, не дивлячись на повітряні тривоги і важкий емоційний стан, тривожність, продовжувати роботу у нових реаліях.

Технічний прогрес також пришвидшує постійно темпи розвитку. Головним поштовхом для запровадження нових форм навчання став процес глобальної інформатизації та комп'ютеризації суспільства, які затребували, під час підготовки фахівців, формування цифрових компетентностей, запровадження у робочих процесах різноманітних інновацій.

Для організації і налагодження навчального процесу найбільш поширеними в Україні є такі платформи: Zoom, Skype, Viber, Telegram, Googl Glassroom, електронна пошта. Google одна з перших компаній, яка розробила сервіси, які використовуються не тільки домашніми, але й корпоративними користувачами. Для цього потрібно лише мати доступ до мережі Інтернет і сучасний браузер. Перевагою є відсутність прив'язки до конкретної операційної системи.

11 січня 2021 року майже 100000 педагогічних працівників України розпочали навчання, приєднавшись до Googl Glassroom, платформи, яка значно розширила можливості робітників освітньої сфери. Викладачі нашого університету також змогли оцінити переваги даної платформи, пройшовши відповідний курс навчання.

В світі постійно відбувається процес вдосконалення існуючих платформ, прагнення зробити їх доступними і зручними для всіх учасників навчального процесу, пошук нових платформ і можливостей для успішної організації роботи.

Європейські, промислово розвинені країни всіляко намагаються сприяти покращенню технічних можливостей України в галузі дистанційної освіти. Так, нам безкоштовно надана можливість використовувати Microsoft Teams for Education. Цією платформою успішно користуються і викладачі нашого університету, оскільки вона створює умови для організації онлайн-уроків з можливістю перегляду їх в зручний для студентів час, віртуальних класів, відео конференцій, відео презентацій, створення цифрових журналів успішності, укладання розкладу, планування завдань та контроль за їх виконанням та багато інших можливостей.

Процес диджиталізації існує сьогодні у всіх сферах діяльності сучасної людини і невпинно набирає обертів. Формування у здобувачів професійних цифрових компетентностей є нагальною потребою сьогодення. Для успішної роботи сучасному фахівцю життєво необхідне вміння швидко переорієнтовуватися для виконання виробничих завдань.

Диджиталізація освіти, вимоги до якості сучасного навчального контенту сприяють поглибленню попиту серед освітян на оволодіння сучасними комп'ютерними технологіями і роботи з програмним забезпеченням для створення нових електронних навчальних матеріалів. Обсяг інформаційного потоку та нових знань збільшується швидкими темпами, що ускладнює підготовку майбутніх фахівців в рамках традиційних форм навчання. Реформування традиційних форм освіти має враховувати наповнення електронної платформи знань, необхідність індивідуалізації, здібності і потреби студентів, самооцінювання, самовідповідальність. З розвитком і поширенням інформаційних технологій відбувається процес переходу від пасивного навчання до активного. Важливого значення набуває мотивація, отримання освіти для досягнення певних цілей, динамізм пізнавальної діяльності, а не звичайне накопичення знань.

З поширенням Інтернету у всіх регіонах і областях України відчутно зросла можливість доступу до необхідної інформації. Що стосується вивчення іноземної мови, то студент отримав можливість онлайн спілкування з носіями мови завдяки сучасним гаджетам і платформам. Це значно допомагає в оволодінні навичками спілкування і знайомстві з країнознавчими, мовними особливостями. В цих умовах викладач набуває ролі координатора, який спрямовує онлайн роботу.

Оцифровка навчального матеріалу спрощує і прискорює процес навчання, але одночасно сприяє зменшенню комунікативних навичок

як у студентів, так і у викладачів. Студент вчиться самостійно опанувати інформацію.

Спираючись на європейську освіту і міжнародний досвід викладачі нашого вузу підвищують якість освітніх послуг. Результатом є впровадження в освітній процес якісно нових форм і методів навчання.

Необхідність створення сучасних електронних навчальних матеріалів є надзвичайно актуальною у світі цифрових технологій. Поняття електронної освіти – це якісний методичний матеріал, який постійно розвивається і вдосконалюється. Диджиталізація змінює сферу освіти, змінює навчальні заклади і змінює самих викладачів.

ФАКТОР ДОЦІЛЬНОСТІ ПРИ ВІДБОРІ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ

*Гребінник Л. В., доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Державний торговельно-економічний університет*

Спостерігаючи тенденції останніх років, констатуємо, що необхідність застосування цифрових технологій у освітньому процесі набуває все більшої актуальності. Фактично аксіомами стали твердження щодо цифрової трансформації освіти, яка спрямована виключно на задоволення вимог і потреб сучасних здобувачів освіти. Більшість учасників навчального процесу вже не уявляє собі організацію навчання без онлайн-платформ, відеоконференцій, швидкого обміну даними. Якщо ж розглядати детальніше можливості, які пропонує цифровізація для певної категорії здобувачів освіти (вікова група, навчальні цілі) та для окремої дисципліни (наприклад, «Німецька мова як друга іноземна»), одразу стикаємося з низкою запитань. Одне з таких питань – це доцільність цифрових інструментів у тому чи іншому навчальному контексті порівняно з традиційним дидактичним інструментарієм. Охарактеризуємо окремі аспекти іншомовної освіти з позицій шансів та ризиків, які несе з собою мегатренд діджиталізація.

У контексті цифровізації освіти все частіше згадується технологія мікронавчання як новий ефективний підхід до організації освітніх процесів. Мікронавчання передбачає подачу інформації чи засвоєння навичок дозовано і невеликими обсягами. Обґрунтовується такий підхід останніми науковими дослідженнями уваги людини: встановлено, що тривалість концентрації уваги зменшилася останнім часом до 8,5 секунд [1]. Пояснюється ця тенденція збільшенням обсягів інформації, яку людина мусить засвоювати щоденно, що в свою чергу, спричинено розвитком інформаційних технологій загалом. Як наслідок, здатність людини тривалий час зосереджуватися на новому складному контенті знижується. Інтереси вчених, які досліджують новий тренд мікронавчання, спрямовані, у першу чергу, на вивчення переваг та недоліків цього підходу. Серед переваг виділяють концентрацію уваги, доступність, мобільність, модульність і гнучкість. Як недоліки вказують неможливість застосування такого підходу для вивчення складних тем з численними етапами і завданнями. Цікавлять дослідників також принципи та основні характеристики мікронавчання, серед яких варто відзначити принцип послідовності, систематичності, наочності, активності і самостійності, а також такі важливі характеристики як форма та тривалість навчання, види контенту та його фрагментація, цільові групи, роль учасників навчального процесу [1].

Розглянемо можливості та особливості застосування підходів мікронавчання у викладанні німецької мови як другої іноземної. У питанні відбору навчального контенту принцип мікронавчання дає чітку й однозначну відповідь: мікроконтекст. Що це означає для нашої дисципліни? Короткі аудіо- чи відеоролики (30-40 секунд), картинки, тексти міні-форматів (СМС, оголошення, вівіска і т.п.), таблиці, графіки, опорні схеми, граматичні вправи з невеликою кількістю завдань (до 5). Хорошим прикладом застосування принципу мікронавчання можна назвати онлайн-платформу для вивчення німецької мови „Deutsch zum Mitnehmen“, запропоновану ресурсом Deutsche Welle [2]. Позитивної оцінки заслуговує фрагментація контенту, яку спостерігаємо, наприклад, у циклі навчальних відео Nicos Weg [3]: відеоролики, які тривають від 10 до 90 секунд, є яскравою ілюстрацією мікроконтексту; завдання до відео теж відповідають вимогам до мікроконтексту: до 5 речень (чи слів).

Повертаючись до головного питання, поставленого у цій публікації, а саме доцільності використання цифрових навчальних матеріалів, зауважимо наступне. Не викликає сумнівів ефективність подібних онлайн-платформ у якості додаткових дидактичних інструментів для самостійної роботи студентів або як інструмент для самонавчання. Проте, на наш погляд, розглядати онлайн-платформи як рівнозначну альтернативу традиційним заняттям не можна. Наведемо ще кілька аргументів на користь традиційного дидактичного інструментарію у іншомовній освіті, зупинившись детальніше на формуванні окремих компетентностей.

У формуванні аудитивної компетентності як рецептивного виду мовленнєвої діяльності ключовим дидактичним інструментарієм є аудіотекст у його найширшому розумінні: монологічний, діалогічний чи супроводжуваний відео. Дидактизація аудіотексту орієнтована на цілі навчання. Презентація тексту студентам відбувається за допомогою відповідних технічних засобів, які демонструють однакову ефективність як на традиційному аудиторному занятті, так і під час онлайн-уроку. Інший рецептивний вид мовленнєвої діяльності – читання – також базується на роботі з текстами різних форматів. На традиційному аудиторному занятті тексти студентам демонструються переважно у паперовому форматі (підручник чи роздруковки), тоді як на онлайн-уроці текст виводиться на екран монітору чи планшет. Опрацювання тексту (підкреслення, виділення, виписування текстових одиниць) може відбуватися як олівцем чи ручкою, так і цифровими інструментами обробки тексту – у цьому відношенні вибір інструменту залежить від індивідуальних особливостей сприйняття друкованого тексту. Як бачимо, для рецептивних видів мовленнєвої діяльності цифрові технології є лише інструментами, які можливо застосувати як практично рівнозначний аналог традиційним, у той же час ці технології не є настільки ефективнішими, щоб витіснити традиційний дидактичний інструментарій.

Ще більш критично розглядаємо доцільність цифрових інструментів для продуктивних видів мовленнєвої діяльності – письма та говоріння. Вчені вказують на низку проблем, коли цифрові медіа можуть негативно впливати на формування письмової комунікативної компетентності. Серед них автоматичні перекладачі, функції коригування орфографії та автоматичного створення текстів – все це не спонукає до створення власного текстового продукту, швидше, формує шаблонне мислення [4, с. 89–91]. Для формування навичок говоріння цифровий інструментарій досить бідний: можна назвати, зокрема, інструмент розпізнавання мовлення, який тренує фонетичну компетенцію. Проте досі не існує програм, які б замінили живого співрозмовника, яким є викладач на занятті.

Роль викладача залишається ключовою навіть в епоху цифрової трансформації освіти. Навіть ті студенти, які проявляють високий рівень внутрішньої навчальної мотивації, не в змозі правильно визначити зміст навчання, підібрати дидактичні інструменти, зорієнтуватися у величезній кількості матеріалу та, найголовніше, об'єктивно оцінити свій прогрес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Литвинова С. Г. Мікронавчання ІК-технологій педагогів в умовах онлайн-марафону як парадигма цифрової трансформації освіти. *Вісник НАПН України*, 2021, 3(1). URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/>
2. Deutsch zum Mitnehmen URL: <https://learngerman.dw.com/de/deutsch-lernen/s-9095>
3. Nicos Weg. URL: <https://learngerman.dw.com/de/nicos-weg/c-36519687>
4. Unkel Monika, Willems Aline. Digitalisierung im Licht von kritischer Fremdsprachendidaktik und learner agency: neue Ziele für den Fremdsprachenunterricht? *k:ON – Kölner Online Journal für Lehrer*innenbildung*, Sonderausgabe 1, 2021, S. 80-106 DOI: <https://doi.org/10.18716/ojs/kON/2021.s.5>

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ЯК ОДИН З ФАКТОРІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Зайцева І. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет.

Об'єктивні процеси становлення українського суспільства зумовлюють пошук ефективних шляхів підвищення якості освітнього процесу, передусім забезпечення диджиталізації освіти як визначального чинника її розвитку. Так, у Проєкті Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року, зокрема, зазначається, що сучасна система освіти і науки має зазнати докорінних цифрових змін та відповідати світовим тенденціям цифрового розвитку для успішної реалізації кожною людиною свого потенціалу [1].

Диджиталізація (цифровізація) освітнього процесу спричинена потребою у широкому впровадженні інноваційних технологій, появою нових вимог до фахівців, зокрема до формування ключових компетентностей, і нового цифрового покоління (з особливими соціально-психологічними характеристиками). Як результат, цифрові освітні ресурси постали фундаментальним фактором ефективного забезпечення освітнього процесу в умовах дистанційної освіти; широке впровадження цифрових технологій, зміна методики навчання та викладання, модернізація педагогічних підходів зумовили нові вимоги до викладачів, зокрема до формування цифрової компетентності, що зазначається у Наказі Міністерства освіти і науки України від 10.12.2021 р. № 1340 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності» [3, с. 1].

До того ж, глобальні виклики (пандемія COVID-19 і повномасштабна війна в Україні) внесли свої корективи у розвиток подій, змістили пріоритети та поставили перед науковою спільнотою інші завдання та запити. А отже, загострили проблему розвитку та опанування технологій у системі освіти задля забезпечення прав громадян на якісну освіту; прискорили процес цифрових трансформацій системи освіти та кинули виклик закладам освіти поспіхом адаптуватися до нової реальності, ухвалюючи відповідні рішення для розв'язання організаційних та методичних проблем в умовах безперервного навчального процесу.

Оскільки експерти бачать майбутнє як діджиталізоване, вони, відповідно, вважають інвестиції в цифрову інфраструктуру (комп'ютерні мережі, обчислювальна потужність, програмне забезпечення, електронна університетська система, цифрове освітнє середовище) одним із пріоритетних напрямків для інвестицій у розвиток університетів. Так, у Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки «цифровізація» визнана глобальним мегатрендом [4].

Серед переваг, які діджиталізація надає з організаційно-економічної точки зору, виділяють такі:

- підвищення ефективності адміністративних процесів;
- інтеграція звичайної та оцифрованої системи записів для більш швидкого пошуку;
- покращення доступності та сприяння кращому обміну інформацією з колегами по всьому світу;
- збільшення швидкості реагування на зауваження та побажання набувачів освіти;
- скорочення витрат та сприяння захисту довкілля;
- можливість вчасно користуватися точною аналітикою;
- допомога у гнучкості персоналу;
- забезпечення безперервності учбового процесу навіть у випадках надзвичайних ситуацій (дефіцит коштів на опалення корпусів, карантин тощо).

Розглянемо інформаційні ресурси, які використовуються в українських вишах у сучасних реаліях. Зокрема, все більшого поширення в Україні набуває використання цифрових освітніх ресурсів (ЦОР), а саме відкритих ЦОР з різних галузей знань, які передбачають набуття знань та розвитку умінь з їх перевіркою всередині та/або наприкінці вивчення курсу у формі тестування чи виконання завдань. Відкриті освітні ресурси (англ. Open Educational Resources – OER) – це навчальні та наукові ресурси, які існують у відкритому доступі або випущені за відкритими ліцензіями престижних університетів, що дозволяє їх безкоштовне використання і модифікацію третіми особами [14]. Відкриті освітні ресурси включають повні онлайн-курси, матеріали курсу, модулі, підручники, потокове відео, тести, інструменти оцінки та програмне забезпечення. Прикладами найбільш популярних відкритих освітніх ресурсів в Україні є платформи Coursera, Prometheus, edX, MIT OpenCourseWare, FutureLearn, Udacity, UoPeople, OpenLearn (масові відкриті онлайн-курси університетського рівня). Наприклад, на платформі Prometheus постійно доступний курс «Академічне письмо англійською» або

«Ділова англійська», де студенти можуть поглибити свої знання. До найбільш популярних спеціалізованих систем організації дистанційного навчання в Україні належать Moodle, Zoom, Microsoft Teams. Це пов'язано з тим, що в Україні напрацьовано певний досвід використання освітніх платформ, зазначених вище, а також наявні окремі методичні рекомендації щодо їх використання тощо [15].

Таким чином, диджиталізація є одним із ключових напрямів трансформації системи освіти і передбачає використання цифрових технологій в освітньому процесі з метою забезпечення якості та доступності освіти, посилення індивідуалізації та диференціації навчання, розвитку та поглиблення цифрової компетентності особистості. Це зміна парадигми спілкування із зовнішнім світом та якісний внутрішній інструмент для оптимізації навчального та навчально-наукового середовища. Використання цифрових освітніх ресурсів дає можливість сучасному закладу вищої освіти відповідати ринковим запитам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Концепція цифрової трансформації освіти та науки на період до 2026 року (проект).
URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/konceptsiya-cifrovoyi-transformaciyi-osvitii-nauki-mon-zaproschuye-do-gromadskogoobgovorennya> (дата звернення: 18.09.2022).
2. Мар'єнко М., Сухіх А. Організація навчального процесу у ЗЗСО засобами цифрових технологій під час воєнного стану. Український педагогічний журнал. 2022. № 2. С. 31–37.
DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-2-31-37>.
3. Наказ МОН України «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності». 2021.
URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennyatipovoyiprogrami-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnihpracivnikiv-z-rozvitkucifrovoyi-kompetentnosti> (дата звернення: 14.05.2022).
4. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-vukraini-02-10-2020.pdf> (дата звернення: 20.08.2022)
5. Толочко С.В. Цифрова компетентність педагогів в умовах цифровізації закладів освіти та дистанційного навчання. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. 2021. № 13 (169), 28–35.
DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.5077823>.

6. Grynyuk S., Zheludenko M., Zaytseva I. The readiness of Ukraine's digital infrastructure to mass distance learning. *Visnyk Krementschyzkogo natsionalnogo universytety*. 2021. № 4/2021(129). Krementschyk, pp. 35–40.

ГАДЖЕТИ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

*Зварич І. М., професор кафедри іноземної філології та перекладу
Державний торговельно-економічний університет*

У період військового стану в Україні продовжується навчальний процес у закладах освіти з використанням новітніх технологій навчання, зокрема комп'ютерів, гаджетів. Заняття у навчальних закладах не втратили свій зміст, а з використанням технологій стали цікавішими за змістом, багатшими на інформацію і всебічно висвітлюють необхідний навчальний матеріал з навчальної дисципліни, в тому числі й опануванні іноземною мовою. Безумовно, вивчення іноземної мови потребує усного спілкування, водночас і спілкування з носіями мови, що має нині певні обмеження у зв'язку із військовими подіями.

Сьогодні, різко постає проблема використання різних технологій навчання, зокрема гаджетів, оскільки, світова пандемія та війна вплинули на активне опанування дистанційними технологіями навчання, зокрема опанування навчальним матеріалом на відстані, тому вивчення іноземної мови за допомогою гаджетів є на часі та актуальними у викладанні навчальних дисциплін. Саме тому на заняттях з іноземної мови студенти широко використовують різні гаджети, бо це сьогодні є справжня необхідність для пошуку інформації, передачі різних повідомлень і виконання навчальних завдань, наукових робіт та проектів.

У наші дні студенти не можуть собі уявити, що молодь 80 років могла лише мріяти про комп'ютер, планшет та мобільний телефон. Вона не знала, що можна лист написати і відправити без конверта і він дістанеться адресати за кілька секунд, а тим більше знайти інформацію для вивчення в Інтернеті, а не в підручнику. Таким чином, говорячи про вивчення іноземної мови, ми хочемо зазначити про використання гаджетів у навчальному процесі – це необхідність сучасності. Студенти можуть їх використовувати на парах, слухати вже готові записані тексти, переказувати сюжет твору, створювати діалоги відповідно до ситуації, а також записувати власні відповіді та надсилати їх за призначенням, а також відтворювати їх на телефоні або інших пристроях. Безумовно, гаджети, це саме ті технічні засоби, що можуть допомогти усунути прогалини у навчанні та стимулювати студентів до розвитку професійних навичок, необхідних для майбутньої діяльності.

Однак, чи варто широко запроваджувати гаджети до навчального процесу. Це питання потребує вивчення і необхідність визначитися із вимогами та продіагностувати самі заклади освіти, та з'ясувати чи є всі необхідні умови для їх використання у навчальному процесі у певному освітньому закладі, зокрема чи відповідає інфраструктура для впровадження технологічних рішень: наявність робочого місця та розеток, комп'ютерів, підключення до Інтернету в закладі освіти та вдома. Однією з необхідних умов є здатність студентів інтегрувати технології сьогодення до навчального процесу, оскільки потрібно бути обізнаними із їх діяльністю та програмним забезпеченням, бо не завжди можна його придбати. Необхідно зробити опитування чи готові студенти та викладачі до нового виду подачі матеріалу та здійснення контролю.

Варто зазначити, що впровадження новітніх технологій до навчального процесу в навчальних закладах освіти будуть мати не однакові результати опитування, оскільки системи навчання у навчальних закладах відрізняються одна від одної як складом студентів і підготовкою викладачів до використання гаджетів, так і доступністю та якістю матеріалів і технологій для їх використання у навчальному процесі.

Основне завдання, що ми сьогодні розглядаємо у навчальному процесі з використанням навчальних технологій, гаджетів – це підвищення рівня якості навчального процесу за допомогою навчальних технологій, зокрема, – сприяти диференційному навчанню за допомогою комп'ютерно-адаптивного та індивідуального навчання в реальному часі, розширення можливості практики та активності студентів за допомогою інтерактивних методів навчання. На нашу думку, сучасні технології навчання гарно підходять для вдосконалення педагогічної діяльності активних викладачів, які шляхом впливу своїх занять та напрацювань поширюють свої записані напрацювання та навчальну інформацію, і таким чином, підвищують свій рейтинг і значущість предмета, який викладають. Звичайно, записані короткі навчальні відео є додатковим навчальним матеріалом, що підвищує рівень якості навчання студентів, їхньої зацікавленості до вивчення навчального матеріалу і, звичайно, визначення рівня якості їхніх знань.

За допомогою записаних навчальних відео, які можна віднести до дистанційні форми навчання і за допомогою яких можна практикувати вивчення іноземної мови, а саме: розпізнавати голос і тембр носіїв мови, виконувати інтерактивні мультимедійні вправи, зануритись у мовне середовище. Таким чином перетворити студентів

з пасивних слухачів на активних учасників навчального процесу, використовуючи різноманітні комплексні програми, які можуть синхронізувати навіть без Інтернету.

Використання дистанційних освітніх технологій є одним із методів який переважно підтримується тими, хто викладає іноземну мову або вивчає її, тому всі завдання повинні відповідати стандартам опанування мови, розроблені викладачем і зорієнтовані на студентів з відповідним рівнем її володіння. Гаджети спонукають та мотивують студентів до вивчення мови, бо зроблені записи навчальних матеріалів, зокрема аудіо та відео, є з одного боку зразком вимови та автентичності, а з другого мотивуючим стимулом до її опанування.

Використання гаджетів у навчальному процесі — це один з підходів до вивчення навчального матеріалу. Оскільки, студенти не лише виконують завдання, але і вивчають навчальний матеріал у зручний для себе час і таким чином, закривають прогалини у вивченні навчальної дисципліни, підвищуючи рівень якості знань з навчального предмета, використовуючи різноманітні комплексні програми, які можуть синхронізувати навіть без Інтернету. Гаджети спонукають і мотивують студентів до вивчення мови, бо зроблені записи навчальних матеріалів, зокрема аудіо та відео матеріалів, є з одного боку зразком вимови та автентичності, а з другого мотивуючим стимулом до опанування мови легко і доступно.

Працюючи у платформі Microsoft Teams, ми створюємо тести для студентів, причому можемо робити із завданням випадкового вибору, що дає можливість перемішати питання так, щоб кожен студент отримав ті ж самі питання, але в іншому порядку із автоматично підрахованими балами. Такий підхід до створення тестів допомагає уникати списування відповідей студентами один в одного та спрямовує до самостійного його виконання.

Отже, традиційна система навчання поступається новим освітнім технологіям викладання навчальних предметів, зокрема опануванню іноземною мовою, тому варто доповнювати навчальний процес такими технологіями, які є привабливими та ефективними у вивченні навчальних дисциплін. Традиційні методи викладання гарно поєднується у навчальному процесі з навчальними технологіями та вмінням і професіоналізмом викладача викладати навчальну дисципліну, зокрема опанувати іноземну мову студентами, причому опановувати дистанційно, коли країна у стані війни. Гаджети допомагають оживити заняття, використати відео та аудіо записи з носіями мови, зокрема додатково подивитися їх або послухати у зручний для студентів час з метою ґрунтового її опанування. Однак

викладач з його професійними здібностями є незамінним у процесі викладання навчальної дисципліни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Zvarych I. M., Kalaur S. M., Prymachenko N. M., Romashchenko I. V, Romanyshyna I. V. Gamification as a Tool for Stimulating the Educational Activity of Students of Higher Educational Institutions of Ukraine and the United States [Iryna M. Zvarych, Svitlana M. Kalaur, Natalia M. Prymachenko, Ionna V. Romashchenko, Oksana Ia. Romanyshyna] // Journal «European journal of Educational Research». – 2019. – V.8, Issue 3, P. 875-891. SCOPUS. База

ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Клименко Т. І., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Коваленко Л. В., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

XXI століття – це час великих перетворень, становлення інформаційного суспільства, пришвидшеної інноватизації та мережових зв'язків. Тому на перший план виходить цифрова освіта, яка функціонує за рахунок цифрових технологій.

Під цифровими технологіями розуміють широкий спектр інструментів і ресурсів, що містять інформацію, представлену у різних форматах, на базі різноманітних девайсів та гаджетів.

Цифрові технології є продовжувачами комп'ютерних, інформаційно-комунікаційних технологій, які використовуються у навчанні іноземним мовам, починаючи з 80-их років XX століття. Саме це сприяло тому, що в методиці викладання іноземних мов з'явився новий напрямок, який розглядає теоретичні та практичні аспекти використання цих технологій у процесі навчання іноземним мовам.

Застосування цифрових технологій в освіті є одна з найбільш важливих тенденцій розвитку світового освітнього процесу. Вони допомагають його інтенсифікувати, збільшити швидкість та якість сприйняття, розуміння та засвоєння знань. Цифрові технології дозволяють зробити процес навчання мобільним, диференційованим та індивідуальним. Заняттям з їх використанням властиві адаптивність, керованість, інтерактивність, поєднання індивідуальної та групової роботи, часова необмеженість навчання.

Однією з переваг використання цифрових інструментів є відсутність необхідності у додатковому обладнанні. Здобувачеві для цього потрібен тільки смартфон із доступом до інтернету.

Важливою перевагою онлайн-опитувань є те, що на смартфоні активним може бути тільки один екран, і якщо на цьому екрані треба виконувати якесь завдання, здобувачеві складніше відволікатися на гортання стрічки соцмереж або месенджери.

Для ефективного проведення навчальних занять корисним є своєчасний зворотний зв'язок. Викладачі можуть використовувати різні форми його отримання, наприклад, ставлять закриті або відкриті

запитання, просять «проголосувати», підносячи руки, просять здобувачів прокоментувати певні частини навчального матеріалу. У разі, коли здобувач з якихось причин не хоче говорити вголос, він може написати анонімне електронне повідомлення. Таким чином, онлайн-опитування містять у собі виразну інклюзивну складову.

Як показує досвід, онлайн-опитування представляють собою важливий елемент формувального оцінювання. Завдяки йому і викладач, і здобувач можуть простежити не тільки за процесом опанування знань, а й за результатом навчання. Регулярні опитування допомагають здобувачам виробляти звичку перевіряти себе, не боятися помилок, аналізувати те, чому вони навчилися. А викладач отримує підґрунтя для обговорення на занятті не теорії, а реального досвіду взаємодії цієї групи з конкретним навчальним матеріалом.

Використання цифрових технологій – не модний тренд, а вимога часу, тому що:

- кожний аспект нашого життя підпадає під вплив цифрового світу. Сьогодні відбувається найважливіша трансформація нашого часу – перехід з офлайн до онлайн-режиму;
- цифрові технології автоматизують та спрощують процес навчання, в якому здобувачі стають активними учасниками навчального процесу, створюється миттєвий зворотний зв'язок;
- підвищується результативність навчання, ентузіазм і мотивація, а викладачі стають координаторами;
- доступність навчальних матеріалів в режимі реального часу, що спрощує процес отримання нових знань;
- підготовка успішних конкурентоспроможних випускників, підготовлених до життя в цифровому суспільстві.

Отже, впровадження цифрових технологій у навчанні сприяє розв'язанню таких основних дидактичних завдань, як підвищення мотивації вивчення мови, формування стійкої мотивації до пізнавальної діяльності, розвиток здібностей і готовності до самостійного вивчення мови, сприяння розвитку самооцінки.

Тому перед освітньою галуззю стоїть складне завдання – перейти на новий рівень навчання, де будуть активно використовуватися цифрові технології, що дозволяють зручно та швидко працювати в інформаційному просторі для більш ефективного навчання та розвитку майбутнього фахівця.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Кохан О. М., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Інтенсивний розвиток нових інформаційних і комунікаційних технологій – це невідворотні реалії сьогодення, що окреслюють подальше економічне зростання та розвиток суспільства в цілому. Глобальна пандемія COVID-19 та повномасштабна війна в Україні вплинули на різні соціальні сфери і процеси життєдіяльності людей нашої країни, у тому числі й на освітній процес, прискоривши процеси диджиталізації в цій галузі. Питання дистанційної освіти та впровадження новітніх цифрових технологій набуло більшої актуальності, поставивши перед закладами освіти завдання забезпечення здобувачів вищої освіти якісним, доступним викладанням матеріалу, яке гальмуватиметься без застосування можливостей інформаційних та цифрових технологій.

Слово «диджиталізація», утворене від англійського «digitalization», що в перекладі означає «оцифрування» або переведення інформації у цифрову форму. На сьогодні його використовують значно ширше – для позначення змін в усіх сферах суспільного життя, які пов'язані з використанням інформаційно-цифрових технологій. Сутнісними характеристиками цифрових технологій є:

- інтерактивність, що забезпечується інтерактивними мультимедійними ресурсами, які можуть покращити навчання та зацікавити студентів;

- доступність освіти для більшої кількості людей, незалежно від місця розташування, фізичних можливостей чи соціально-економічного статусу;

- покращення доступності та сприяння кращому обміну інформацією з колегами у межах України та по всьому світу;

- наявність оцінювання та зворотного зв'язку полегшує процес навчання та допомагає відстежувати прогрес в динаміці;

- співпраця: онлайн-інструменти дозволяють студентам співпрацювати зі своїми викладачами в режимі реального часу, незалежно від географічного розташування.

- гнучкість: онлайн-навчальні платформи та освітні технології дозволяють студентам навчатися у своєму власному темпі, за власним розкладом і з будь-якого місця.

- спільне використання ресурсів: цифрові технології дозволяють легко обмінюватися освітніми ресурсами, зокрема відео, зображеннями, аудіофайлами та документами, між студентами та викладачами.

-простота використання: цифрові технології зручні для користувачів і доступні для людей будь-якого віку та здібностей, що полегшує вчителям і учням їх прийняття та інтеграцію в процес навчання.

Таким чином, освіта майбутнього має за мету пізнання нових мов і культур, знайомство з новими людьми, віртуальні подорожі, набуття знань і навичок, забезпечення доступу до будь-якого освітнього контенту в інтернеті.

Вивчення іноземних мов значною мірою видозмінилось, полегшилось і стало ефективнішим з впровадженням в освітній процес інформаційно-цифрових технологій. Вони пропонують ряд інструментів і ресурсів, які можуть зробити процес навчання більш захоплюючим, інтерактивним і доступним. Деякі способи використання цифрових технологій для навчання іноземних мов наведені нижче.

Системи управління навчанням (LMS): такі платформи, як Blackboard, Canvas і Moodle, використовуються для забезпечення онлайн-доступу до матеріалів курсу, завдань і оцінювання. Система управління навчанням (LMS) пропонує централізовану платформу, за допомогою якої навчальні заклади та компанії можуть проводити онлайн-навчання. Це робить увесь процес навчання студентів, залучення працівників до навчання та розвиток різних навичок економічно ефективним.

Мовні онлайн-курси: такі веб-сайти, як Duolingo, Babbel і Rosetta Stone, пропонують інтерактивне вивчення мови, яке можна пройти онлайн.

Інструменти для відеоконференцій: Zoom, Skype і Google Meet і т. д. є онлайн-інструментами для організації синхронної взаємодії під час дистанційного та використовуються для полегшення віртуальних мовних занять і співпраці між студентами та викладачами.

Мобільні програми: такі мобільні програми, як Memrise, Anki та Quizlet є популярними цифровими інструментами навчання, які допомагають людям запам'ятовувати та зберігати нову інформацію. Quizlet користується особливою прихильністю серед студентів, це веб-додаток для мобільних пристроїв, який надає навчальні інструменти, зокрема картки, навчальні ігри та тести, щоб допомогти

учням будь-якого віку запам'ятати інформацію. Quizlet пропонує мільйони готових навчальних наборів, створених іншими користувачами, а також можливість створювати власні навчальні набори. Платформа також містить такі функції, як інтерактивні діаграми та можливість записувати та відтворювати аудіо, що полегшує вивчення широкого кола предметів.

Інтерактивні мультимедійні ресурси: такі веб-сайти, як Quizlet і Kahoot, а також інтерактивні мультимедійні ресурси, такі як відео та анімація, можуть забезпечити більш привабливий досвід навчання.

Технології віртуальної та доповненої реальності є імерсивними методами навчання і потенційно можуть стати основним інструментом в освіті, здійснивши революцію в навчанні студентів. Викладачі можуть використовувати віртуальну й доповнену реальність для взаємодії з різними об'єктами в тривимірному просторі, що спиятиме кращому сприйманню складної інформації та отриманню нових навичок. Віртуальну та доповнену реальність можна використовувати для створення захоплюючого досвіду вивчення мови, наприклад, дозволяючи студентам практикувати розмову з віртуальними мовними партнерами.

Цифрова реальність вже стала невіддільною частиною нашого життя, отже диджиталізація всіх сфер економіки неминуча. Цифрова трансформація освіти відкриває широкі перспективи для підвищення ефективності навчального процесу, поглиблення професійності освітян, а використання інформаційно-цифрових технологій підвищує інтерес студентів до навчання та сприяє зростанню їх мотивації щодо вивчення іноземної мови. Залучення до процесу навчання ресурсів Інтернету, а також використання мобільних додатків підвищує ефективність навчального процесу та прискорює його.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Долбнєв Д. В. Просто про складне “Діджиталізація як неминучий процес прогресивного розвитку української економіки”. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/news/prosto-pro-skladne-didzhytalizatsiia-iak-nemynuchyyu-protses-prohresyvnoho-rozvytku-ukrainskoi-ekonomiky> (дата звернення: 10.02.2023)
2. Струтинська О. В., Умрик М. А. Освітні тренди в умовах розвитку цифрового суспільства. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/26/42.pdf> (дата звернення: 10.02.2023)

3.Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Digital_transformation
(дата звернення: 10.02.2023)

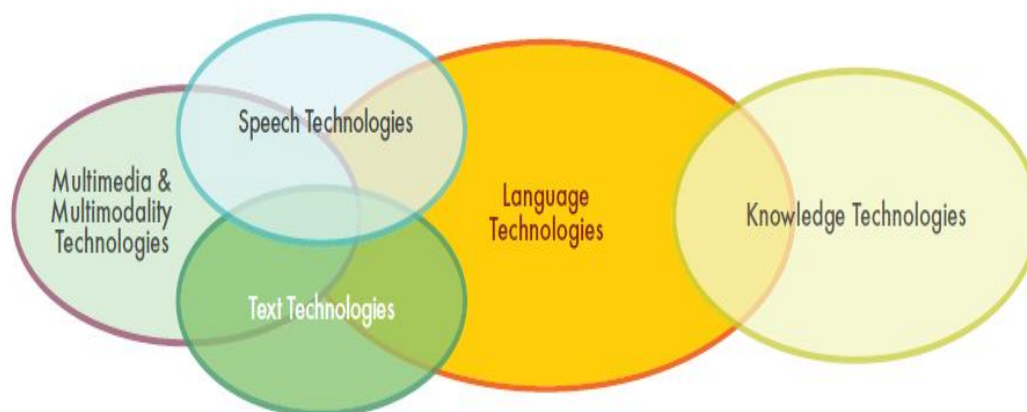

LANGUAGE TECHNOLOGY SUPPORT FOR ENGLISH

Kushmar L. V., Associate Professor of the Department of Foreign Philology and Translation, State University of Trade and Economics

Kolot L. A., Senior Lecturer of the Department of Foreign Philology and Translation, State University of Trade and Economics

Language technologies are software systems designed to handle human language and are therefore often called “human language technology”. Human language comes in spoken and written forms. While speech is the oldest and, in terms of human evolution, the most natural form of language communication, complex information and most human knowledge is stored and transmitted through the written word. Speech and text technologies process or produce these different forms of language, using dictionaries, rules of grammar, and semantics. This means that language technology (LT) links language to various forms of knowledge, independently of the media (speech or text) in which it is expressed. Picture 1 illustrates the LT landscape [Ananiadou, 2011].

1: Language technology in context

When we communicate, we combine language with other modes of communication and information media – for example, speaking can involve gestures and facial expressions. Digital texts link to pictures and sounds. Movies may contain language in spoken and written form. In other words, speech and text technologies overlap and interact with other multimodal communication and multimedia technologies [Ananiadou, 2011].

Language technology (language checking, web search, speech interaction and machine translation) includes the following: spelling correction; authoring support; computer-assisted language learning;

information retrieval; information extraction; text summarization; question answering; speech recognition; speech synthesis.

Anyone who has used a word processor such as Microsoft Word knows that it has a spell checker that highlights spelling mistakes and proposes corrections. The first spelling correction programs compared a list of extracted words against a dictionary of correctly spelled words. Nowadays, these programs are far more sophisticated. Using language-dependent algorithms for grammatical analysis, they detect errors related to morphology (e. g., plural formation) as well as syntax-related errors, such as a missing verb or a conflict of verb-subject agreement (e. g., *she *write a letter*). However, most spell checkers will not find any errors in the following text [Zar, 1994:13].

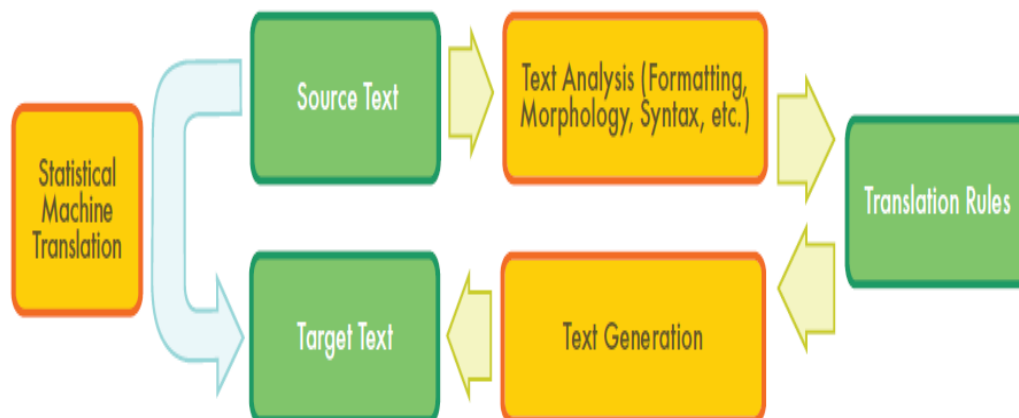
Language checking is not limited to word processors; it is also used in “authoring support systems”, i. e., software environments in which manuals and other documentation are written to special standards for complex IT, healthcare, engineering and other products. Fearing customer complaints about incorrect use and damage claims resulting from poorly understood instructions, companies are increasingly focussing on the quality of technical documentation, while at the same time targeting the international market (via translation or localisation). As a result, attempts have been made to develop a controlled, simplified technical English that makes it easier for native and non-native readers to understand the instructional text. Searching the Web is probably the most widely used language technology application in use today, although it remains largely underdeveloped. The search engine Google, which started in 1998, is nowadays used for almost 93% of all search queries in the UK [Ananiadou, 2011].

Since 2006, the verb *to google* has even had an entry in the Oxford English dictionary. However, in the current version, Google offers spelling correction for misspelled words and incorporates basic semantic search capabilities that can improve search accuracy by analysing the meaning of terms in a search query context [Perez, 2009].

The Google success story shows that a large volume of data and efficient indexing techniques can deliver satisfactory results using a statistical approach to language processing. For more sophisticated information requests, it is essential to integrate deeper linguistic knowledge to facilitate text interpretation. Experiments using lexical resources such as machine-readable thesauri or ontological language resources (e. g., WordNet) have shown improvements by allowing pages to be found containing synonyms of the entered search term, e. g., the clever search

engine [Kruse, 2005]. The next generation of search engines will have to include much more sophisticated language technology.

The most basic approach to machine translation (*Picture 2*) is the automatic replacement of words in a text written in one natural language with the equivalent words of another language.

Picture 2.

This can be useful in subject domains that have a very restricted, formulaic language, such as weather reports. However, in order to produce a good translation of less restricted texts, larger text units (phrases, sentences, or even whole passages) need to be matched to their closest counterparts in the target language. The major difficulty is that human language is ambiguous. Ambiguity creates challenges on multiple levels, such as word sense disambiguation at the lexical level (a *jaguar* is both a brand of car and an animal) or the attachment of prepositional phrases at the syntactic level [Ananiadou, 2011].

A large number of universities have well established research groups that are active in the field of language technology or computational linguistics. State university of trade and economics actively implement MyEnglishLab as one of the newest tools for blending learning of English by philology students. It is an effective and expedient means of teaching English, aimed at developing communication skills, which allows increasing the individualization of educational activities; optimizing the mastering of language structures and grammatical rules; overcoming the monotony of classes in the formation of speech and communicative competence. The interactive platform is one of the most up-to-date tools for blending learning, combining diverse English learning activities in a variety of formats; provides individual feedback; allows 24/7 to complete tasks; supports different learning styles; provides students with a huge amount of supervised PC-based practices that can be done wherever. It contains lexical, grammatical tasks, tasks for listening and reading, tasks after video watching and listening. The tasks are carried out in three stages: the

formation of lexical and grammatical skills; improvement of language skills and their use; development of the ability to use lexical and grammatical knowledge acquired during previous two stages. The platform has options for choosing the number of attempts to perform both tests and training exercises, the duration of exercises. The results are available to the teacher in expanded form (how much time the student spent on each task, the number of attempts and the result for each task), which is an opportunity to control the percentage of correct answers, and, if necessary, assign additional exercises. MyEnglishLab implements main functions: cognitive, developing, training, diagnostic and communicative, and based on the principles of individualization (the ability to work individually) and differentiation (the ability to select and offer the necessary tasks of a certain complexity and quantity and in such a sequence that corresponds to the students' cognitive abilities, their level of knowledge and abilities). MyEnglishLab is an effective and expedient means of mixed learning of the English language, aimed at the development of communication skills with increasing digitization.

REFERENCES

1. Ananiadou S., McNaught J., Thompson P. The English language in the digital age. URL: <http://www.meta-net.eu/whitepapers/e-book/english.pdf>.
2. Zar Jerrold H. Candidate for a Pullet Surprise. *Journal of Irreproducible Results*, 1994. P. 13.
3. Perez J. C. Google Rolls out Semantic Search Capabilities, 2009. URL: http://www.pcworld.com/businesscenter/article/161869/google_rolls_out_semantic_search_capabilities.html.
4. Kruse P. M., Naujoks A., Rösner D., and Kunze M. Clever Search: A WordNet Based Wrapper for Internet Search Engines. In *Proceedings of GLDV Tagung*, 2005.

ПРИНЦИПИ КОМУНІКАТИВНОГО ТА КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В ЕПОХУ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Малиновська І. А., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Протягом минулих років та сьогодні, в умовах коронавірусної епідемії та воєнного стану робиться особливий акцент на дистанційне навчання як на одну з найефективніших і найдоступніших форм сучасної освіти, що, безсумнівно, позначається на вимогах, які ставляться до фахівців у вищих навчальних закладах.

Усне мовлення та розвиток комунікативних навичок залишаються в центрі уваги дидактики та викладання іноземної мови. Комунікативний підхід і принципи цільової та компетентісної спрямованості дали важливий поштовх розвитку мовних умінь і компетенцій студентів на практичних заняттях з іноземної мови. У зв'язку з актуальністю цифрових медіа в сучасному середовищі виникає слушне запитання, чи змінюється навчання комунікації в епоху диджиталізації: який «новий» контент і які «нові» дидактичні та методичні можливості виникають для набуття розмовних навичок за допомогою цифрових медіа? Що змінюється в сфері викладання іноземної мови під час дистанційного навчання?

Як наголошує Вольфганг Халлет [2], традиційне поняття усного мовлення в комунікативній ситуації, де присутні обидва співрозмовники, тепер протиставляється численним «новим» і гібридним формам, які так само актуальні для навчання іноземної мови. Такими, наприклад, можуть бути телекомунікації: відео та голосова пошта, відеоконференції (Skype, Zoom тощо), соціальні мережі: усне спілкування на інтернет-платформах (наприклад, YouTube), електронна пошта, текстові повідомлення, твіти як гібридні форми усного мовлення, телевізійні формати: новини, репортажі, документальні фільми, подкасти.

Принципи комунікативного та компетентісно-орієнтованого навчання іноземних мов залишаються актуальними в епоху диджиталізації. При розробці комунікативного заняття з іноземної мови, орієнтованого на розвиток усних навичок, можна використовувати широкий репертуар дидактичних підходів і методів: комунікативні завдання, кооперативні форми навчання, відкриті та складні навчальні сценарії (проекти, моделювання, сюжетна лінія), імпровізація та драматична педагогіка.

Таким чином, для підтримки процесу створення комунікації підходять наступні стратегії:

1. Введення мотивуючого змісту, а також чітких завдань та цілей виступу;
2. Активізація та розширення попередніх знань в галузі пізнання світу;
3. Активізація попередніх мовних знань та опанування нових мовних структур;
4. Демонстрація використання мови в контексті, надання моделі для повторення та варіювання;
5. Виділення часу на підготовку і практику.

Досвід різних проектів показує, що запис усної мови студента через пристрій запису та, зокрема, виробництво цифрових продуктів, таких як подкасти чи кліпи на YouTube, мають високий мотиваційний потенціал. Створення подкастів і прослуховування власного внеску призводить до підвищення готовності виступати, а використання записуючих пристроїв, програм та інших інструментів дає можливість почути власний голос, поміркувати над вимовою, інтонацією та ефектом. Це спонукає студентів практикуватися та покращувати свій власний внесок у мовлення.

Для полегшення моделювання культурних контекстів на уроках іноземної мови слід враховувати наступні критерії:

1. При моделюванні культурних контекстів необхідно брати до уваги дискурсивно-теоретичні критерії відбору текстів та інтернет-джерел: культурна репрезентативність текстів, яка спрямована на те, щоб типові тексти відображали культурний дискурс; тематична повторюваність; мультимодальність розташування матеріалу, який зображує культурний контекст через різноманітність типів і жанрів тексту; мультиперспективність, яка базується на розумінні культури [1].
2. Розташування матеріалу має відповідати дидактичним критеріям відбору текстів або інтернет-джерел. До них належать: врахування первинності дидактики, що передбачає відбір матеріалу лише після визначення мети навчання; дотримання принципу зразковості, який прагне отримати знання і сприяти поглибленому навчанню; лінгвістична доступність веб-сайтів, яка має бути адаптована до рівня відповідної навчальної групи.
3. Педагогічні критерії відбору текстів або інтернет-джерел включають: вікову відповідність змісту вибраних текстів педагогічно-виховній прийнятності.

4. Технологічні критерії. До них належать: функціональність сторінок і гіпертекстів; юзабіліті, тобто зручність вибраних текстів.

Як допоміжний засіб планування підходить модель комплексного компетентнісного завдання [2]:

1. Тема, зміст і внесок: вступ до теми через прийом цифрових текстів. Для концептуалізації наміру говорити студенти спочатку розглядають, які аспекти медіа та поведінки використання медіа їх цікавлять, які вони хочуть розглянути та розрізнити в умови змісту.

2. Лінгвістичні ресурси: опрацювання в цифровому форматі. Під час формулювання роботи студенти (повторно) активують тематичну лексику та використовують (спеціальні) терміни (наприклад, для певних цифрових медіа, соціальних мереж тощо), а також необхідні мовні структури (наприклад, питання для інтерв'ю, описові та аналітичні формулювання для представлення результатів, статистики тощо).

3. Практика монологічного та діалогічного мовлення за допомогою цифрових інструментів. Щоб тренувати артикуляцію, студенти можуть активно випробовувати варіанти запитань і відповідей під час інтерв'ю з партнерами, слухати один одного, давати відгуки про можливі покращення тощо.

4. Зворотній зв'язок, моніторинг і загальне навчання. За допомогою цифрових медіа цілеспрямований моніторинг може бути обдуманий разом зі студентами, щоб вони могли далі розвивати свої системи розуміння мовлення.

Науковці Т. Шмідт та Т. Штрасер стверджують, що для розвитку дистанційного викладання мають бути три основні передумови [3]:

1. Добре підготовлені, критичні та рефлексивні викладачі, компетентні у використанні медіа;

2. Емпірично перевірені методи викладання, які відповідають потребам студентів, компетенції, які потрібно прищепити, дуже добре розроблені навчальні медіа;

3. Інтелектуальні сценарії використання медіа, які пов'язують навчання та роботу з цифровою підтримкою з перевіреними іншими методами навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Genetsch M. Mit Web Quests recherchieren und forschen. In: Der Fremdsprachliche Unterricht Englisch. Friedrich Verlag, 2017. S.10 – 11.

2. Hallet W. Beyond Speaking: Neue Mündlichkeiten. In: Eva Burwitz-Melzer/Frank G. Königs/Claudia Riemer (Hrsg.): Perspektiven der Mündlichkeit. Tübingen: Narr, 2014. S. 69 – 78.
3. Schmidt T., Strasser T. Media-Assisted Foreign Language Learning—Concepts and Functions. In: Teaching English as a Foreign Language. Springer-Verlag, Stuttgart, 2019. S. 221 – 231.

ГЕНЕЗА ПОЛІТОЛОГІЇ ЯК ПІДГРУНТТЯ ПОЛІТИЧНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Марчевський Андрій Вячеславович, магістр 1-2 м групи, ОП «Прикладна лінгвістика (політична лінгвістика, англійська мова)», ФТМ, Державний торговельно-економічний університет

Політологія — це класична дисципліна, яка займається вивченням політичних явищ. Мета даної дисципліни – поглиблення людського розуміння щодо форм і природи політичної дії та розробка теоретичних інструментів для тлумачення політично значущих явищ. Політологія вивчає традиційні сфери суспільного національного життя, такі як демократія, парламенти, політики, вибори та уряд. Однак сучасна політологія не обмежується тим, що відбувається на рівні держави.

Взаємозв'язок між політологією та історією є дуже тісним та можна навіть сказати, щовони є дотичними; ці дві дисципліни доповнюють одна одну. Співпраця між політологією та історією добре висвітлена у заяві Джона Сілі, видатного англійського автора-історика та політолога: «Історія без політології не має плоду, політологія без історії не має коріння». За словами професора Віллоубі, «історія дає нам третій вимір політології».

Політологія є характерною міжнародною дисципліною. Сучасна політологія не поділяється на окремі галузі досліджень національної та міжнародної політики, оскільки політично значущі явища не обмежені національними кордонами. Вивчаючи будь-яке явище, важливо мати можливість дослідити його з міжнародної точки зору, використовуючи іноземні першоджерела.

Більшість політичних актів є одночасно мовленнєвими актами. Політика здебільшого ведеться риторично шляхом формування імен, понять і структури аргументації. Тому розуміння політичної комунікації та культури різними мовами є важливим. І в цьому нам допомагає політична лінгвістика.

Політичний аналіз зародився ще в стародавніх культурах, про що свідчать праці різних мислителів, у тому числі Конфуція (551–479 рр. до н. е.) у Китаї та Каутілья (розквіт 300 р. до н. е.) в Індії. Праці історика Ібн Халдуна (1332–1406) у Північній Африці значно вплинули на вивчення політики в арабомовному світі. Найповніше визначення політики було розроблено на Заході. Політичні історики вважали Платона (428/427–348/347 рр. до н. е.), чий ідеал стабільної республіки є актуальним і досі, одним із фундаторів політології.

Арістотель (384–322 рр. до н. е.), який запровадив емпіричне спостереження у вивченні політики, також є справжнім засновником політичної науки.

Учні Арістотеля зібрали описи 158 грецьких міст-держав, які Арістотель використовував для формулювання своєї знаменитої шестискладової типології політичних систем. Він поділив політичні системи за кількістю правлячих осіб (один, декілька чи багато) і за тим, чи була форма правління легітимною (правителі, що правлять в інтересах народу) чи корумпованою (правителі, що правлять у своїх власних інтересах).

Законні системи включали монархію (правління одного), аристократію (правління небагатьох) і політію (правління багатьох), тоді як відповідними корумпованими формами були тиранія, олігархія та демократія. Арістотель вважав демократію найгіршою формою правління, хоча в його класифікації вона означала правління натовпу. Найкраща форма правління, державний устрій, за сучасними термінами, була схожа на ефективну, стабільну демократію. Арістотель передбачливо зауважив, що держава функціонує найкраще, якщо середній клас великий, що підтверджується сучасними емпіричними висновками. Класифікація Арістотеля проіснувала століття і досі допомагає зрозуміти сутність та принципи функціонування політичної системи.

Платон і Арістотель зосереджувалися на вдосконаленні полісу (міста-держави), крихитного політичного утворення, яке для греків означало і суспільство, і політичну систему. Завоювання просторів Середземномор'я та Азії учнем Арістотеля - Олександром Македонським (336–323 рр. до н. е.) і, після його смерті, поділ його імперії між його генералами сприяли утворенню великих нових політичних форм та поділу суспільства і політичної системи на окремі сутності.

Таким чином, процес формування і становлення політології як науки свідчить про те, що її можна вважати підґрунтям політичної лінгвістики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Adams, H. (1884). *Special Methods of Historical Study*. Johns Hopkins University Studies in Historical and Political Science,
2. Aristotle. (1946). *The Politics*, trans. E. Barker. Oxford: Clarendon Press.
3. Волинка К. Г. *Теорія держави і права: навч. посіб.* / К. Г. Волинка. – Київ: МАУП, 2003. – 240с

4. Кравчук М. В. Проблеми теорії держави і права (опорні конспекти): навч. посіб. – 3-тє вид., змін. й допов. / М. В. Кравчук. – Тернопіль: Економ. думка, 2016. – 420 с
5. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. / Г.О. Бірта, Ю.Г. Бургу. – Київ: «Центр учбової літератури», 2014. – 142с.

ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ - ГОЛОВНИЙ ТРЕНД СУЧАСНОСТІ І ПОШУК НОВОГО СЕНСУ ЗАНЯТЬ

Михайлова Н. О., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Цифрові технології стають дедалі помітнішою рисою сучасного надання освіти та практики в усьому світі та займають центральне місце в популярних уявленнях про теперішнє та майбутнє освіти. Їх значущість посилилася завдяки широкому поширенню цифрових освітніх ресурсів під час пандемії. Та ідея, що цифрові технології можуть трансформувати освіту та розширювати її можливості, знову активно пропагується і диктується вимогами часу. Цифрові технології явно розширилися та займають значну присутність в освіті з 1980-х років, коли комп'ютери та елементарне освітнє програмне забезпечення вперше було введено в класи в невеликій кількості країн. Інтернет ресурси є першими джерелами, куди звертаються студенти, коли хочуть відкрити для себе інформацію та дізнатися щось нове, і переважна більшість освітніх закладів є домішкою для сотень (якщо не тисяч) цифрових пристроїв і екранів. Все, що можна оцифрувати, зберігається в Інтернеті. Заняття транслюються в прямому ефірі, ресурси можна завантажити, а спілкування зазвичай відбувається в невимушеній атмосфері.

Процес вивчення іноземної мови у системі університетської підготовки фахівців сьогодні урізноманітнюється за допомогою використання новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій; так викладач повинен вміти користуватися такими основними інструментами як презентація інформації з наочною підтримкою у системах PowerPoint, Prezi, Keynote, Google Slides, Tilda, Canva, Office Sway, Piktochart, Paste, Mentimeter тощо.

Корисним є також впровадження на заняттях з іноземної мови роботи з інтерактивними ресурсами, що можуть бути інтегровані у платформи Zoom та Microsoft Teams. Мова тут іде про освітні сервіси та платформи для створення та проведення вікторин, тестів та мовних ігор: Kahoot, Plickers, Quizlet, Poll Everywhere, Learningapps тощо.

Іноземні видавництва сьогодні створюють мобільні додатки до більшості нових підручників з іноземної мови. Дані ресурси прекрасно підходять для активізації самостійної роботи студентів, коли, працюючи в індивідуальному режимі у зручний час та зручному місці, студенти можуть виконати комплекс цікавих інтерактивних вправ і таким чином поглибити та покращити свої знання мови не

лише під час роботи у навчальній групі, під контролем педагога, але і самотійно.

Серед основних переваг диджиталізації у вивченні іноземних мов слід виділити:

1. Персоналізоване навчання

Кожен учень має різні потреби, чи то в школі, чи в університеті. Віртуальне навчання дає можливість студентам працювати зі зручною для них швидкістю. Є студенти, які дуже повільні, вони не можуть підготувати завдання за короткий термін, а інші виконують ці завдання швидше, і, відповідно, можуть отримати кращі бали. Онлайн-навчання дозволяє «повільним» студентам отримувати теж вищі бали, готуючи відповідні завдання в зручному для них темпі. Сучасні засоби цифрової грамотності надають можливість кожному навчатися індивідуально.

2. Легкий доступ до онлайн навчання.

У наш час кожен учень чи студент знає, як користуватися інструментами цифрової грамотності, тому вони можуть використовувати їх будь-де та будь-коли. Багато студентів по всьому світу мають можливість приєднатися до онлайн навчання, не виходячи з дому, а також можуть отримати знання від професіоналів в різноманітних сферах, перебуваючи в різних локаціях.

3. Економія часу та грошей.

Однією з найпоширеніших переваг віртуального навчання може бути економія грошей і часу. Студенти можуть приєднатися до деяких онлайн-курсів, які є абсолютно безкоштовними, або вони можуть переглядати їх через платформу you tube у найбільш зручний для них час. Вивчення мови, не виходячи з дому, також економить їхні кошти, тому що в цьому випадку не потрібно оплачувати транспорт чи їжу.

Крім переваг, онлайн навчання несе в собі і негативні сторони.

1. Зменшується спілкування віч-на-віч.

Віртуальне навчання може бути однією з причин соціальної ізоляції, оскільки студенти не мають змоги спілкуватися віч-на-віч зі своїми викладачами та одногрупниками. Соціальні взаємодії обмежені, що може викликати у студентів нудьгу. Викладач не може перевірити чи студент особисто виконує завдання, тому підсумковий контроль якості отриманих знань доцільно було б проводити на очній сесії. Тривале дистанційне навчання призводить до погіршення здатності у студентів до точного формулювання та висловлювання власної думки та підтримки дискусій. Також воно може трансформуватися не на систематичне навчання, а на постійне відтермінування виконання завдань, перекладання відповідальності

на інших. Тому, дистанційна освіта вимагає надзвичайної самоорганізованості, вміння розподіляти свій час.

2. Недоступність для інших.

Не кожен студент живе в регіоні, де інтернет-з'єднання є швидким і стабільним. Деякі студенти можуть мати гірше підключення до інтернету в районі, де вони живуть. Їм доводиться ходити в інтернет-кафе або користуватися громадським Wi-Fi, що дуже незручно. Часто в сільських місцевостях доступ до інтернету залишається жахливим.

3. Зосередження на теорії, а не на експерименті.

Студенти проводять більшу частину часу за переглядом відео, прослуховуванням виступів, подкастів та аудіо і в них немає такого практичного досвіду, як проведення експериментів. Під час традиційного навчання вони можуть приділяти увагу як теорії, так і експерименту, і їм не доводиться нудьгувати. Обидва ці аспекти важливі для підвищення кваліфікації майбутніх спеціалістів.

Отже, використання цифрових технологій для академічних цілей є найсучаснішим способом, який вимагає лише доступу до Інтернету та гаджетів. При цьому основне завдання викладача – дати можливість майбутньому поколінню успішно використовувати комунікаційні та інформаційні технології, а також вміти оцінювати їх межі та ризики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Скуратівська М. О., Попадюк С. С. Віртуальне освітнє середовище як інноваційна складова навчального процесу у вищій школі. *Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки*. Херсон, 2017. Вип. 80 (2). С. 251–255.
2. Edwards, B. & Cheok, A. (2018). Why not robot teachers: artificial intelligence for addressing teacher shortage. *Applied Artificial Intelligence*, 32(4), 345-360.
3. Facer, K (2021) Futures in education: towards an ethical practice, Background Paper for the Unesco Futures of Education Commission, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375792>
4. Hao, K. (2019). China has started a grand experiment in AI education. It could reshape how the world learns. MIT Technology Review 2nd August, <https://fully-human.org/wp-content/uploads/2019/09/China-AI-experiment-education.pdf>

НАВЧАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІДЕОХОСТІНГУ TEDTALKS У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

*Назаренко Н. М., старший викладач кафедри романо-германських мов
Центр мовної підготовки Навчально-наукового гуманітарного інституту
Національної академії Служби безпеки України*

*Магден О. Г., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу
Державний торговельно-економічний університет*

Сучасний економічний та суспільний розвиток відзначається використанням інформаційних технологій у всіх сферах життєдіяльності, включаючи освітнє середовище. Впровадження високотехнологічних досягнень у навчальний процес відіграє важливу роль у забезпеченні якісного викладання навчальних дисциплін і стає особливо актуальним за умов дистанційного навчання.

Диджиталізація в освіті – це невід’ємне докорінне перетворення всіх процесів з залученням цифрових технологій. Для забезпечення ефективності навчання у закладах освіти використовуються електронні підручники та освітні портали, аудиторії оснащуються інтерактивними дошками та сенсорними панелями, впроваджується електронний документообіг, поширюється практика використання інтернет-ресурсів на заняттях, а також для виконання завдань з самостійної роботи та підготовки проектних робіт студентами.

Новітні технологічні досягнення та інновації, які активно впроваджуються в освітній процес, покликані сприяти засвоєнню навчального матеріалу, підвищувати мотивацію та інтерес до дисциплін і робити навчання більш орієнтованим на професійні потреби здобувачів освіти в майбутньому. Процес вивчення іноземної мови професійного спрямування не є винятком. Формування іншомовної компетентності у майбутніх фахівців в значній мірі забезпечується використанням сучасних автентичних матеріалів. Це дає студентам можливість занурюватись в іншомовне середовище, знайомитись із соціокультурними реаліями країни, мова якої вивчається, сприймати інформацію, викладену сучасною мовою.

Саме тому актуальним і дедалі більш популярним стає використання викладачами англійської мови відеохостінгу TED Talks, де у вільному доступі викладено лекції як популярних, так і мало відомих спікерів, які діляться своїми думками, ідеями та досвідом успішної діяльності в різних галузях. Тематика виступів сприяє розширенню світогляду студентів, а характер і стилістика відеоматеріалів допомагає їм формувати компетенції та навички, актуальні у ХХІ столітті, а саме – комунікативні та репрезентативні вміння, креативність, гнучкість, критичне мислення.

Платформа TED Talks як інструмент навчання/вивчення іноземної мови має потужний навчальний потенціал, адже її можна ефективно застосовувати у процесі підготовки здобувачів вищої освіти до спілкування в академічному та професійному контексті. Використання сучасного медіа-контенту TED Talks як навчального матеріалу на заняттях з англійської мови у вищих навчальних закладах має низку переваг:

- студенти працюють з автентичними матеріалами, що дає їм можливість вдосконалювати навички аудіювання, читання, говоріння, формувати граматичні компетентності сучасної англійської мови, а викладачі можуть акцентувати увагу студентів на особливостях вживання певних граматичних конструкцій, ідіоматичних виразів тощо;

- різноманітна тематика лекцій здатна задовольнити будь-які інтереси студентів, завдяки чому вони збагачують свій словниковий запас і вчаться вживати тематичні лексичні одиниці та терміни у відповідному контексті;

- проблеми, які висвітлюються, часто є досить дискусивними, що дозволяє студентам аналізувати, висловлювати власні точки зору і міркування, відстоювати думку і вести дискусію іноземною мовою;

- природність, натуральність та емоційність представлення інформації у виступах поживляє процес навчання, викликає інтерес у студентів та сприяє формуванню соціокультурних компетентностей;

- можливість переглядати відеоматеріали із субтитрами, або додатково використовувати розшифровки (скрипти) дозволяє студентам з різним рівнем іншомовної підготовки одночасно вдосконалювати навички аудіювання і читання; крім того, до більшості лекцій додається список літератури, що заохочує студентів самостійно отримувати додаткову інформацію і вивчати питання більш глибоко.

Розділяючи думку фахівців, які досліджують особливості використання відеоматеріалів для навчання/вивчення іноземної мови, слід зазначити, що ефективне опрацювання таких матеріалів включає три взаємопов'язані етапи: переддемонстраційний, демонстраційний, післядемонстраційний [2]. Кожен з цих етапів має свою мету та передбачає виконання певних видів завдань. Так, наприклад, *переддемонстраційний (підготовчий) етап* має на меті психологічно підготувати студентів до свідомого сприйняття інформації іноземною мовою. На даному етапі студентам пропонуються різні лексичні завдання, спрямовані на зняття лексичних труднощів та активізацію словникового запасу. Також доцільно залучити студентів до короткого обговорення питань, пов'язаних з темою відео. Це дасть можливість студентам активізувати вже наявні в них знання з тієї чи іншої теми, а викладачеві – визначити рівень обізнаності студентів та спрямувати подальшу роботу у потрібне русло. *Демонстраційний етап* – це процес активного сприйняття іншомовного тексту, який перевіряє здатність студентів розуміти загальну ідею почутого/прочитаного, орієнтуватись в тексті та концентрувати увагу на

ключовій інформації. Цей етап включає вправи, які здобувачі освіти виконують безпосередньо під час перегляду відеоматеріалу. Тут доречними можуть бути завдання на заповнення пропусків лексичними одиницями з глосарію, який додається до відео, відповіді на питання до конкретної інформації, завдання True/False check. На *післядемонстраційному етапі* важливо визначити та перевірити, на скільки успішно студенти: 1) змогли систематизувати знання з теми відео; 2) навчилися адекватно вживати новий і тематичний вокабуляр, певні граматичні конструкції тощо у власному мовленні; 3) здатні вести бесіду та висловлювати власну думку з теми, яка обговорювалась у навчальному відеоматеріалі. Вправи на останньому етапі носять здебільшого творчий характер і можуть включати наступні види роботи: переказ почутого/прочитаного, організація дискусії, виконання спільних та індивідуальних проєктів (презентації, повідомлення та доповіді). На розсуд викладача деякі види завдань можуть бути запропонованими у якості домашнього завдання, що розширює межі роботи з відеоматеріалом, забезпечує цілісність навчального процесу та відіграє важливу роль у досягненні навчальної мети.

Виступи TED Talks дозволяють наповнити процес вивчення/навчання іноземної мови новим змістом, але для більш повної реалізації потенціалу цих відео викладач має провести ретельну підготовчу роботу для створення навчальних завдань та відбору слів, виразів і термінів. Якісно розроблені завдання та чітко сформульовані інструкції до завдань можуть забезпечити ефективну роботу з відеоматеріалом як в аудиторії, так і під час самостійного опрацювання. Це особливо стає актуальним за умов дистанційного навчання, або коли студенти не мають технічних можливостей бути присутніми на онлайн заняттях. Не менш важливу роль відіграє вибір самих відеовиступів. Вони повинні відповідати певним критеріям, серед яких виділяють такі: інформативність, актуальність і доцільність тематики; відповідність обраної теми академічному середовищу; рівень складності мови, що використовується та особливості вимови доповідача; тривалість відео [1]. Нехтування цими критеріями може мати негативний ефект та не дозволить отримати очікуваних результатів.

Підсумовуючи все викладене вище, слід підкреслити, що навчання в умовах цифрової трансформації характеризуються доступністю матеріалів в режимі реального часу, що спрощує процес отримання нових знань та формування необхідних навичок. Завдяки своїй автентичності відеоматеріали, які містяться на інтернет-ресурсі TED Talks, можуть бути успішно інтегровані у процес вивчення/навчання іноземної мови професійного спрямування. Але слід зазначити, що для підвищення мотивації студентів до вивчення іноземної мови та забезпечення ефективності викладання дисципліни як під час аудиторного, так і онлайн та самостійного навчання, необхідно слідувати критеріям відбору

відео, виважено підходити до розробки навчальних завдань та використовувати оптимальні шляхи організації роботи з відеоматеріалами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Корнюш Г. В. Можливості використання відеоматеріалів TED Talks у процесі викладання англійської мови у вищій школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2019. Т.2. С. 24-29. URL: <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/index.php/archiv?id=109>. (дата звернення 11.02.2023).
2. Стеценко Н. М., Байша, К. М. Використання відео-ресурсу TED Talks у навчанні іноземної мови майбутніх менеджерів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2020. Т.2. С. 191-196 UKR: <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/index.php/archiv?id=115>. (дата звернення 11.02.202

DIGITAL TOOLS AS AN EFFECTIVE ALLY IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING

Olga Nikitenko, Senior Lecturer, Department of Foreign Languages for Business and International Communication, National University of Food Technologies

Yuliana Malyk, Senior Lecturer, Department of Foreign Languages for Business and International Communication, National University of Food Technologies

The challenges of the new reality such as the enforced transition to distance learning in conditions of quarantine and war in the country require the pedagogical community to transform all existing approaches to teaching and learning processes.

Scientists are increasingly defining the essential competencies in the 21st century as the teacher's readiness to carry out the teaching process provided that they master and actively implement innovative learning technologies, namely digital educational resources, in their pedagogical practice. It is known that digitalization is a conscious approach to the fundamental transformation of any processes based on the use of digital technologies.

But it is necessary to understand that digital transformation is not a fashionable temporary phenomenon. This is a global trend and educational institutions that will fully become leaders in the field of transformation of the educational process based on the use of digital trends will receive the maximum benefit from these changes.

It is absolutely obvious that technologies can fundamentally change the educational process, and this is confirmed by their active use for the formation of linguistic, social and cultural competences [2, p. 390].

In the scientific literature digital educational resources refer to resources necessary for the organization of the educational process and presented in digital form, namely: photos, videos, role-playing games, flash cards, objects of virtual reality, sound recordings, textual documents and other educational materials selected in accordance with the content of a specific textbook. We can also add educational platforms, e-tutorials, simulators, training programs and video lectures to this list.

The process of digitalization of education also affects the way foreign languages are learnt and taught. Every year various platforms for learning foreign languages, innovative and interactive tools are developed and effectively used in practice. Let us consider some digital tools and

resources widely used by the language teachers at the National University of Food Technologies which are aimed at making communication with students more fruitful and the learning process more interesting.

Firstly, it is important to mention that the Zoom online platform is used especially effectively for distance language learning to hold language classes in video format and in real. Other special built-in functions of the Zoom online program (for example breakout rooms) make it possible to make the process of studying foreign language educational material more effective.

Secondly, Flipgrid is a free and simple application that promotes the development of students' communication skills by creating short video responses and conversations on a given lesson topic. Educators and students can use Flipgrid from home to stay involved in the educational process and thus continue their further education. Some advantages are: convenience for teachers to assess speaking skills because it motivates students to speak; students' self-assessment and reflection, improvement of students' digital literacy skills.

Thirdly, Quizlet is an application with over 60 million user-generated vocabulary flashcards. These millions of flashcard sets teach a wide variety of topics. Quizlet makes learning fun because students can play games to learn and review new words, it helps students practice and test their vocabulary. Quizlet helps students become independent as they can choose from thousands of quizzes created by other users and you can create materials for students to prepare for tests.

Fourthly, VoiceTube is a tool that allows you to listen and learn each individual sentence in a video. Here you can compose and save notes with new words within the script. Students can also listen and record themselves saying sentences from the script and then compare with the original. The app contains over 15,000 videos including TED-talks, TED-ED, CNN news and more. The content is divided into three levels: beginner, intermediate and upper-intermediate. Users can also use keywords to search for learning materials.

Fifthly, Miro and Aww app are virtual whiteboards for online learning. These boards are used for group and teamwork to brainstorm, do pre-listening /pre-reading / pre-speaking activities, organize pictures, sentences, paragraphs of text, etc.

It is worth saying that under the influence of digitalization the educational process reaches a completely new level of relationship between the teacher and students. Currently the teacher's tasks are [1]: a) involving students in the educational process; b) providing students with

the necessary educational materials and information; c) developing students' skills to work independently.

However, taking into account the specifics of self-learning activities of students in the process of learning foreign languages, teachers thanks to digital technologies should carry out a clear organization of the educational process [3].

Thus, digitalization is changing the educational environment and changing the universities themselves. And the introduction of digital technologies and the use of modern digital methods for teaching a foreign language makes it possible for the Ukrainian higher schools to make the process of assimilation of knowledge and the formation of program competencies more constructive and effective.

REFERENCES

1. Рябуха, Т. В., 2021. Вплив сучасних технологій на навчання іноземних мов у вищій школі. Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Київ: «Видавництво Людмила», 215-217.
2. Rassool N. Contested and contesting identities: conceptualising linguistic minority rights within the global cultural economy [Electronic resource] Journal of multilingual and multicultural development. 2000. Vol. 21, no. 5. P. 386–398. URL: <https://doi.org/10.1080/01434630008666412>.
3. Yunina, O., 2019. Digital tools in foreign language teaching. Education. Innovation. Practice, 1 (5), 17-22.

AUTOMATION OF THE LEARNING PROCESS USING CHATBOTS

Oleh Nozhovnik, Associate Professor for the Department of Modern European Languages at the State University of Trade and Economics

Tetiana Harbuza, Associate Professor, Head of the Department of Modern European Languages, State University of Trade and Economics

Yuliia Radchenko, Senior Lecturer for the Department of Modern European Languages, State University of Trade and Economics

Teaching languages and other academic subjects, using chatbots-driven automation of the learning processes, seems an alternative to the conventional Moodle LMS-based distance learning mode (Lychuk et al., 2021). This emerging trend of automation of the learning process is accelerated by its benefits to internal and external stakeholders. These are as follows: reduction of costs, reduction of teacher workload, more learner-friendly interface, and better access via messengers such as Telegram, Viber, Skype, Instagram, WhatsApp, or Facebook messenger. One more advantage of the automated delivery of lessons is that it uses the ‘push’ factor to stimulate students’ learning. The chatbot-based learning is capable to reduce the course dropout rate which was found to be about 90% in Massive Open Online Courses (MOOCs) that were based on Moodle LMS (Gregori et al., 2018).

This paper presents an attempt to automate the delivery of English language e-classes on globalisation. The demo lesson that illustrates the automated delivery of the above classes can be accessed and tried out via the link: <https://glabal.customer.smartsender.eu/lp/tMn1TDvQ>. The topic of the lesson was “Going Global” and included listening, reading, speaking, and writing activities. The listening used the video entitled “Globalisation: Some History Issues” followed by the listening and comprehension activities. The reading and speaking part relied on the text entitled “Global Village”. The speaking, in this case, was not supposed to be interactive but a monologue that was supposed to be self-recorded by a student, then uploaded and sent to a teacher. The writing section included the home assignment which was to write a report. The visualized flow of lesson activities can be seen in Figure 1. The use of this approach to delivering language classes was experimentally tested and reported (Lychuk et al., 2021). The results of the experiment showed that the above approach increased the students’ class attendance and reduced their

procrastination rates, raised their motivation, and boosted their time management skills, and learning process satisfaction.

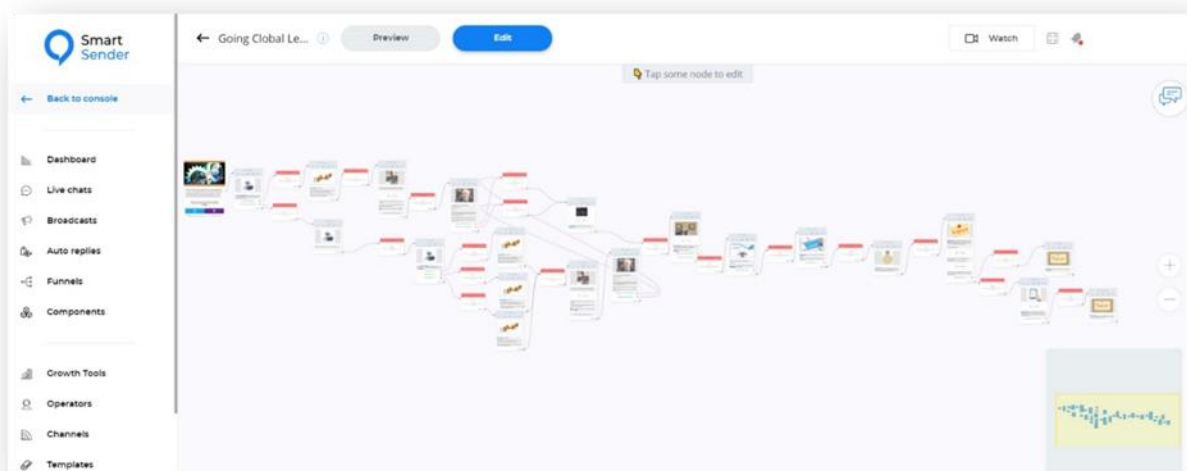

Figure 1. Visualized flow of lesson activities designed using the Smart Sender platform

This approach was found consistent with the relevant international research. The study agrees with the implications provided by Khoshsiman et al. (2018) and Abu-Ayfah (2020) who found that the use of apps such as Telegram, WhatsApp, and Skype positively influences students' motivation and interest in learning foreign languages and is positively perceived by the students. The findings drawn from the above-mentioned experiment agreed with the concepts of Computer Assisted Language Learning and Mobile Learning (the 'Bring Your Own Device' (BYOD) movement) (Kaufmann, 2018; Kohne et al., 2015). These introduced a paradigm shift in education providing new instructional methods of student engagement and collaboration. The results go in line with Mofareh (2019) and Son (2018) who reveal that the use of smart technology diversifies the curriculum, and equips instructors with a greater number of teaching tools that maximise outcomes of language learning.

The above implies that the instructors should consider automation of the learning process using chatbots (the Smart Sender) as a substitute or an alternative to the Moodle platform because the Smart Sender is much easier for the lesson design as it uses ready blocks which are just combined for the specific learning purpose. The instructors are recommended to get a short training in programming the tool. Before designing the whole course, they should prepare a duplicable template (this function is available) of the lesson which then is filled with the previously prepared materials. Having that ready, they will spend 3-4 hours on a lesson to design.

The researchers are recommended to study whether automated delivery can be applied to teaching other academic disciplines and what apps can be combined to design a comprehensive teaching tool. They should also study how the use of the Smart Sender platform influences the students' learning motivation and engagement in the settings of the blended learning model.

REFERENCES

1. Abu-Ayfah, Z. A. (2020). Telegram app in learning English: EFL students' perceptions. *English Language Teaching*, 13(1), 51-59. <https://doi.org/10.5539/elt.v13n1p51>
2. Gregori, P., Martínez, V., & Moyano-Fernández, J. J. (2018). Basic actions to reduce dropout rates in distance learning. *Evaluation and Program Planning*, 66, 48-52. <https://doi.org/10.1016/j.evalprogplan.2017.10.004>
3. Kaufmann, M. (2018). Bring Your Own Device (BYOD): Implementation and evaluation. In D. Huang & H. Wu (Eds.), *Mobile Cloud Computing* (pp. 283-292). Morgan Kaufmann. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-809641-3.00023-5>
4. Khoshsima, H., Saed, A., & Arbabi, M. (2018). Online teachers' attitudes toward using technology in teaching English as a foreign language. *Journal of Applied Linguistics and Language Research*, 5, 134-148. <http://bitly.ws/zB3f>
5. Kohne, A., Ringleb, S. & Yücel, C. (2015). *Bring your own device*. Springer Vieweg. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-03717-8>
6. Lychuk M, Bilous N, Isaienko S, Gritsyak L, & Nozhovnik O. (2021). Smart automated language teaching through the smart sender platform. *European Journal of Educational Research*, 10(2), 841-854. <https://doi.org/10.12973/eu-jer.10.2.841>
7. Mofareh, A. A. (2019). The use of technology in English language teaching. *Frontiers in Education Technology*, 2(3), 168-176. <https://doi.org/10.22158/fet.v2n3p168>
8. Son, J.-B. (2018). Technology in English as a foreign language (EFL) teaching. In the *TESOL Encyclopedia of English Language Teaching* (pp. 1-7). <https://doi.org/10.1002/9781118784235.eelt0448>

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ: ВПРОВАДИТИ ТА ЗВИКНУТИ

*Прима В. В., доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Державний торговельно-економічний університет*

Діджиталізація (від англ. «Digitalization») в широкому сенсі означає перехід інформаційного поля в цифрове, тобто те, що відбувається зараз. Іноді воно використовується для позначення певної дії перекладу певної інформації з аналогового на цифровий для легкого подальшого використання на сучасних електронних пристроях.

Оцифрування (та ж сама діджиталізація) – це процес перетворення всієї доступної інформації в цифровий формат. Якщо говорити звичайною мовою то, діджиталізація означає змішане навчання, яке передбачає поєднання комп'ютерного навчання та особистого спілкування з викладачем (як у традиційному навчанні). Розробка індивідуальних онлайн-курсів для студентів на основі їхніх слабких місць в іноземній мові, наприклад, для поглиблення граматичних часових форм студентів або розвитку та вдосконалення їхніх навичок написання есе. Розробка та відкриття онлайн-курсів для підвищення кваліфікації вчителів. Вивчення та аналіз досвіду адаптивного навчання (на основі отриманих даних визначається зміст, процес, методи та темп навчання, що дозволяє побудувати власну освітню траєкторію студента) [2]. Цифрові інструменти й надалі змінюватимуть організацію процесу навчання (зрештою полегшуватимуть його). Цифрові навчальні посібники, програмне забезпечення для організації іспитів, комп'ютерні системи для повноцінного впровадження процесів управління освітою, платформи навчальних матеріалів та освітня підтримка – все це стане набагато більш поширеним у майбутньому. Цей розвиток може призвести до збільшення даних студента та прогресу навчання (ключова концепція: аналітика навчання), а вивчення іноземної мови та дослідження зможуть посилатися на інші набори даних. У певних сферах це призведе до нових знань. Ці знання будуть використані для розробки навчальних матеріалів, які будуть краще адаптовані до більш персоналізованого навчання. Доступ до цільової мови у вигляді матеріалів і можливостей віртуального спілкування стане простішим. Мультиmodalність медіа буде зростати, стаючи більш диференційованими [3]. Нові поняття, пов'язані з педагогічною діяльністю, такі як «цифрове навчання», «цифрова педагогіка», «онлайн-педагогіка», «гібридна педагогіка», «критична цифрова

педагогіка», «цифрова гуманітарія» з'являються завдяки динамічному розвитку та використанню технологій у всі сектори суспільства в 21 столітті. Доступні та безкоштовні онлайн-курси (Massively Open Online Courses), такі як Udacity, Coursera та edX, також набувають популярності, дозволяючи студентам, викладачам та будь-якій особі вирішувати власні вподобання та здобувати власну освіту, кваліфікацію чи абсолютно нову освіту [1].

Подальшим кроком в діджиталізації навчального процесу є перехід на електронну форму документів забезпечення освітнього процесу та відмова від паперових носіїв. Водночас, недоліком цього є можливість втрати інформації через пошкодження цифрових носіїв, вірусну загрозу і можливість «зламу» сховищ сторонніми. Незважаючи на те, що процес діджиталізації освіти не завжди йде гладко, всі факти говорять, що за цифровим навчанням майбутнє [2].

Незважаючи на те, що здобуття освіти за цими курсами зараз є дискусійним питанням серед науковців світу, стрімке зростання та популярність цих ресурсів серед студентів, викладачів та науковців підтверджує, що в найближчому майбутньому вони стануть невід'ємною частиною навчального процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кошарна Н. В. Інноваційні методи в мовних дисциплінах під час профільного навчання. *International Journal of Higher Education* (9). с. 230-242.
2. Andras Benedek, Gyorgy Molnar. E-teaching_and_Digitalization_at_BME / Andras Benedek, Gyorgy Molnar – [Electron resource] - Available from: https://www.researchgate.net/publication/280742233_E-teaching_and_Digitalization_at_BME
3. Черньонков Я. О. (2019). Діджиталізація як якісна характеристика навчання іноземних мов: теоретичний підхід. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (182), 138-141. вилучено із <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/187>

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ, ПРОМОВ ТА ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

Райчев Степан Георгійович, факультет торгівлі та маркетингу, студент 1-2м групи, прикладна лінгвістика (політична лінгвістика, англійська мова), Державний торговельно-економічний університет

Політична промова є одним з основних інструментів, який політики використовуються у своїй політичній діяльності, насамперед для здобуття бажаних результатів. Політична промова – це підготовлений виступ, який зазвичай підіймає гострі для суспільства теми, й пропонує наступні кроки для політичних змін у перспективі.

Політична промова – це публічна промова перед парламентом, яка має на меті переконати аудиторію у важливості ідеї, події чи дії. А саме, оригінальні пропозиції, аргументи, несподівані думки, прояви емоцій, швидкі відповіді та правила мовленнєвого етикету, можуть стати у пригоді для політичної промови [1, с. 235].

Оскільки у багатьох випадках політична промова – це контраргумент попередньої промови, тобто неприйняття позицій та ідей опонента, а це безпосередньо веде до гострих обговорень та суперечок. Також для того, щоб бути почутим необхідно використовувати у своїй промові додати мовленнєвого "пафосу", а отже, прикрасити свою мовленнєву діяльність можна завдяки влучним порівнянням або протиставленнями, метафорою, гіперболою епітетами, або завдяки експресивній подачі своїх думок.

О. В. Падалка розділив політичні промови за класифікацію на такі як:

1. Парламентські промови;
2. Передвиборчі промови;
3. Партиїні промови;
4. Дипломатичні промови;
5. Вітальні промови;
6. Святкові промови.

Парламентська промова – публічний виступ, який спрямований на те, щоб переконати аудиторію в доцільності ідеї та перспектив розвитку у сфері політичної діяльності.

Політичний діяч, який збирається балотуватися на якусь політичну посаду, насамперед необхідно підготувати передвиборчу промову, на думку автора Т. В. Бурмістенко. Утримання чи отримання влади, й залучення виборців у бік своїх ідеї та своєї політичної партії є головною функцією передвиборчих промов.

Також, якщо прислухатися до думки О. В. Падалки, то автор визначає, що для демонстрування власних ідей, думки та просування їх, необхідно грамотно скласти партійну промову для виступу [1, с. 236].

Усі елементи комунікативного процесу охоплює дипломатичну промову. Дипломатична промова використовується частіше у сфері ділової комунікації, має схожість з офіційно-діловим стилем, але має характерні відмінності. Тим самим, дипломатичною промовою користуються в адміністративно-суспільній та у правовій сфері, а також, стається у пригоді під час написання листів у дипломатичних установах, ділових паперів, документів, або під час усної ділової розмови.

Що стосується вітальних промов, О. В. Падалка вважає їх вагомими у сфері політичної діяльності, насамперед тому, що вони допомагають просування промовцем своїх ідей та цілей. Святкові промови спрямовані для певної маси аудиторії, яка має певні очікування від політичного діяча.

Політична мова в багатьох випадках стосується важливих суспільно-політичних подій (вибори Президента, вибори парламенту тощо). Під час цих виступів промовець повинен цитувати дипломатичні документи (програму своєї партії, передвиборчу програму, маніфести та інші), це потрібно для того, щоб слова промовця були підтверджені та аргументованими.

Політика та політичний дискурс у час глобалізацій займає центральне місце у нашому повсякденному житті. Для чітко розуміння, що таке є політичний дискурс, необхідно звернутися до тлумачних словників сучасної української мови.

Дискурс – це вид мовної комунікації, орієнтованої на обговорення та обґрунтування будь-яких значущих аспектів дій, думок та висловлювань її учасників[2, с. 299].

Крім цього, необхідно звернутися до іноземних лінгвістів й дізнатися їх інтерпретацію цього терміну. Отже, якщо звернутися до лінгвіста з Нідерландів Тьона Ван Дейка, то він інтерпретує цей термін як комунікативну подію, яка можлива завдяки учасникам дискурсу, але долучена не лише усна мова, а й усі інтелектуальні процеси, що відбуваються під час розмови, а також процес актуалізації думок у певних інтелектуальних умовах [3, с. 52].

Політичний дискурс – це мовні акти, які використовуються під час політичних дискусій, а також, це елементарні правила поведінки під час публічного виступу, які сформувалися за роками та встановилися у суспільстві. Головною метою політичного дискурсу є

продемонструвати свою точку зору на певну подію або певне питання, тазмінити ставлення своїх політичних опонентів щодо певних події або певного питання. А також, під час дискурсу оратору необхідні вдалі мовні засоби, задля того, щоб бути переконливим та чіткіше передати свою думку [4, с. 266].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Самойлова І. В., Подвойська О. В. Лексичні особливості політичних промов // Філологічні науки. – 2016. – Книга 1. – С. 235-238.
2. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник української мови / В. Т. Бусел // Київ: Перун, – 2005. – С. 1719.
3. Пасенчук, Н. В. Поняття дискурсу як комунікативної події та текстової категорії / Н. В. Пасенчук // Science and Education a New Dimension. Philology. – Budapest, 2017. – № 123. – С. 52–56.
4. Коваль І. О. Президентський дискурс: сутність, структура, функції, цілі/ І. О. Коваль // Стратегічні пріоритети. – 2012. – № 3. – С. 158–164.

ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Розум А. П., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Кайда Н. О., викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Модернізація освіти і науки як складова диджиталізації сучасного суспільства є провідним і найбільш перспективним напрямком реформування освіти в Україні .

Особливо гостро це відчувається в даний час, коли наша країна переживає наслідки пандемії та перебуває під нищівним тиском країни - агресора.

Процес диджиталізації є своєрідним викликом, адже він не тільки полягає у впровадженні технологічних рішень, а й вимагає тотальної зміни світогляду самих учасників процесу.

Цифрові технології стали невід'ємною частиною сучасного суспільства, маючи величезний вплив на майже всі галузі життєдіяльності людини.

В даний час розробляються цифрові технології наступного рівня, це -рівень віртуальної та доповненої реальності, штучний інтелект, робототехніка, Інтернет речей, «розумні системи» тощо. Надалі можливе створення нейронних інтерфейсів та глибока інтеграція комп'ютера та людського мозку. Коли цифрові технології поєднуються з фінансовими, соціальними, гуманітарними та іншими технологіями, з'являється можливість реалізації «нової реальності», включаючи «цифрову» освіту. Таким чином, диджиталізація змінює середовище освіти в університетах і змінює самі університети.

Зв'язок змін в університетах із загальною диджиталізацією суспільства та самого університету став загальноприйнятною ідеєю. Обговорюються різні компоненти диджиталізації університетів:

- 1) онлайн-освіта,
- 2) електронні освітні ресурси,
- 3) електронний документообіг,
- 4) навчання за допомогою тренажерів, віртуальної реальності,
- 5) формування компетенцій, необхідних у цифровому світі .

Узагальнюючи нові можливості, пов'язані з диджиталізацією, що стосуються університетів у цифровому світі, важливо розуміти:

- місце диджиталізації серед інших змін, що розгортаються в глобальному масштабі;
- диджиталізація економіки, суспільства, людини є викликом для університетів?
- значення “виклику диджиталізації» для управління розвитком університету, його вплив на систему пріоритетів розвитку.

Адже основна ймовірність оцінити нові можливості полягає в обговоренні їх з точки зору «викликів», які вони створюють для вищої освіти. Виклик означає особливу увагу, якої потребує нова ситуація, що склалася; неможливість продовжувати діяти на основі попередніх підходів та методів; необхідність розвитку університетів.

Серед основних викликів, з якими зіткнуться університети, можна виділити наступні:

- 1) масова освіта;
- 2) перерозподіл освітнього середовища;
- 3) інтернаціоналізація;
- 4) диджиталізація;
- 5) розрив поколінь;
- 6) наслідки когнітивної революції;
- 7) витіснення університетів на периферію наукових процесів;

Серед переваг, які диджиталізація надає з організаційно-економічної точки зору, виділяють такі:

- підвищення ефективності адміністративних процесів;
- інтеграція звичайної та оцифрованої системи записів для більш швидкого пошуку;
- покращення доступності та сприяння кращому обміну інформацією з колегами по всьому світу;
- збільшення швидкості реагування на зауваження та побажання набувачів освіти;
- скорочення витрат та сприяння захисту довкілля;
- можливість вчасно користуватися точною аналітикою;
- допомога у гнучкості персоналу;
- забезпечення безперервності учбового процесу навіть у випадках надзвичайних ситуацій.

Таким чином, диджиталізація – це напрямок розвитку, який фактично є обов'язковим для більшості ВНЗ. Він допомагає зміцнити зв'язки між адміністрацією, викладачами та студентами і сприяє кращому використанню наявних ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ВЖЕРЕЛ

1. OECD. Trends Shaping Education 2016. Paris, OECD Publishing. 2016. p.115.
2. Efimov Valerii S., Lapteva Alla V. The future of universities: is digitalization the priority? (expert view). Журнал СФУ. Гуманитарные науки. 2018. №12.
3. H. Jaakkola, H. Aramo-Immonen, J. Henno and J. Mäkelä, «The digitalization push in universities», 2016 39th International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO), Opatija. 2016. pp. 1025-1031.
4. P. Linna, T. Mäkinen and H. Keto, «Utilizing MOOCs in the development of education and training programs», 2016 39th International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO), Opatija. 2016. pp. 861-864.

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Рудешко Є. В., старший викладач кафедри сучасних європейських мов, Державний торговельно-економічний університет

Уявлення про процес навчання, як про такий, що відбувається в аудиторії, за безпосереднього контакту того, хто навчає з тим, хто навчається, вже давно в минулому. Сучасні технології проникають в усі сфери нашого життя, зокрема, і в сферу освіти. Цифрові технології надають величезну кількість можливостей для навчання іноземним мовам.

Хоча деякі викладачі інтегрують цифрові технології у свою практику, більшість роблять це лише периферійно як підтримку, і багато хто все ще скептично ставиться до включення не лише цифрових ресурсів, але особливо нових освітніх концепцій, які надає цифрове навчання. Одна з причин цього пов'язана з недостатньою інтеграцією цифрових технологій та дискусіями щодо їх ролі в освіті. [3]

Цифрові технології дозволили скоротити просторово-часові відстані та постійні перехрестя культур, ідентичностей та дискурсів. Недостатньо запропонувати доступ до Інтернету, освіта повинна конвертувати ідеології «інформаціоналізації», які зосереджуються на використанні цифрових технологій лише для пошуку та збору інформації [6].

Спостерігається зростаюче значення вивчення мови за допомогою цифрових технологій. Інструменти освітніх технологій дуже подобаються викладачам мови через їх внесок у посилення активної участі студентів і максимізацію позитивних результатів вивчення мови. Використання технологій стало важливою частиною процесу навчання в аудиторіях і поза ними і розглядається як основна вимога в сучасних університетах [2].

Сучасні технології викладання та вивчення мов включають, але не обмежуються використанням лінгафонних лабораторій. Оцифровка, мультимедійні пристрої, мобільні телефони, аудіо/візуальний мультимедійний контент та соціальні медіа можуть сприяти швидшому та всебічнішому розвитку мовних навичок. Наприклад, застосування мультимедійного контенту в аудиторії могло б інтегрувати друковані тексти, відео, навчальні ігри та Інтернет, щоб ознайомити студентів зі словниковим запасом і структурою мови [4].

Технологічне навчання мови допомагає викладачам створювати краще навчальне середовище. У навчальному середовищі, що

керується технологіями, гнучкі класні кімнати, де об'єднані пристрої, аудіовізуальні інструменти та цільові меблі, сприяють позитивному залученню студентів і поєднанню самостійного навчання, навчання в малих і великих групах, яке зараз вважається важливим для успішності студентів [3].

Цифрове навчання збільшує можливості широкого спектру методів навчання мови. У порівнянні з традиційними методами, які можуть зробити учнів пасивними та нудьгуватими, сучасні стратегії навчання мови передусім використовують мультимедіа, комунікативні підходи до навчання мови, різноманітні доступні ресурси та навчальні ігри, що дає учням можливість суттєво підвищити рівень знайомства з мовою і, таким чином, отримати більший обсяг знань.

Цифрові технології в аудиторії, такі як відео, зображення та програмні рішення, дають змогу викладачам перетворювати теорію на практичний досвід, що мотивує студентів до практики та глибокого занурення у вивчення мови.

Диджиталізація у вивченні мови розширює можливості студентів для автентичної взаємодії з носіями мови та іншими особами, які вивчають мову на різних рівнях у класі чи поза ним. Практика веде до досконалості, а вивчення мови завдяки різноманітним технологіям робить це можливим.

Перетворюючись із пасивних реципієнтів на активних учнів, студенти можуть відчувати велике захоплення від вивчення мови та мати мотивацію більше практикуватися, використовуючи, наприклад, інтерактивні мультимедійні вправи тощо [2].

Набагато більше свободи надається студентам в аудиторії. Самостійне прийняття рішень та особиста відповідальність стимулюють більш глибоке та збагачувальне лінгвістичне занурення.

Технології все більше впливають на вивчення мов у всьому світі. Методи викладання та вивчення мов змінилися настільки швидко, що аудиторія більше не є основним місцем навчання.

Вважається, що цифрові технології допомагають викладачам іноземних мов надавати своєчасний і відповідний зворотний зв'язок, одночасно підтримуючи розвиток усіх чотирьох мовних навичок, включаючи аудіювання, читання, говоріння та письмо. Крім того, інтеграція цифрових технологій в умовах роботи у класі може призвести до підвищення мотивації та інтересу студентів до навчання, а також покращити саморегуляцію та співпрацю [7].

Цифрові технології мають серйозні наслідки для викладання мов, враховуючи, що більшість студентів використовують мову поза

класом через цифрові технології, і, відповідно, студенти повинні мати можливість використовувати цифрові технології для підтримки своїх соціальних практик через процеси вивчення мови [5]. Тому викладачі мов повинні звертати увагу на інновації та бути впевненими в їх застосуванні, впроваджуючи цифрові технології в навчання студентів. Питання впровадження цифрових технологій на заняттях, зокрема в середовищі онлайн-навчання, стає актуальнішим в умовах COVID та війни. У багатьох нещодавніх дослідженнях задокументовано серйозні проблеми, з якими стикаються освітяни в усьому світі [1], оскільки викладачам не залишається іншого виходу, як миттєво адаптувати свій зміст, педагогіку та спосіб навчання до дистанційного навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. C. Carrillo, M. A. Flores. COVID-19 and teacher education: A literature review of online teaching and learning practices. *European Journal of Teacher Education*, 43 (4) (2020), pp. 466-487, 10.1080/02619768.2020.1821184
2. DZIUBAN, C., GRAHAM, C. R., MOSKAL, P. D. et al. Blended learning: the new normal and emerging technologies. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, v. 15, n. 3, p. 1-16, 2018. DOI <https://doi.org/10.1186/s41239-017-0087-5>
3. EdStaff (2018, February, 12). What Is a Modern Learning Environment? <https://edtechmagazine.com/k12/article/2018/02/what-modern-learning-environment>
4. FADINI, K.; FINARDI, K. R. Affordances of Web 2.0 Interfaces for the Teaching/Learning of L2 in The Flipped Classroom. In: *International Conference of Education, Research and Innovation, 2015, Sevilla. ICERI 2015 Proceedings*. Madri: Iated, 2015. v. 1. p. 1052-1058.
5. G. Kessler Technology and the future of language teaching. *Foreign Language Annals*, 51 (1) (2018), pp. 205-218, 10.1111/flan.12318
6. LANKSHEAR, C.; SNYDER, I.; GREEN, B. *Teachers and technoliteracy: Managing literacy, technology and learning in schools*. Sydney: Allen and Unwin, 2000.
7. S. Warni, T. A. Aziz, D. Febriawan. The use of technology in English as a foreign language learning outside the classroom: An insight into learner autonomy. *LLT Journal: A Journal on Language and Language Teaching*, 21 (2) (2018), pp. 148-156

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВЕБ-КВЕСТУ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Сошко О. Г., канд. філол. наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Сутність дистанційного навчання у закладі вищої освіти полягає у віддаленому форматі отримання знань із використанням передових технологій (комп'ютерних програм, інтернету, навчальних платформ, електронної пошти, відеоконференцій тощо). Студенти слухають лекції, виконують лабораторні роботи, ставлять запитання, обговорюють теми занять і навіть складають іспити за допомогою онлайн-трансляцій, інтернет-конференцій, електронної пошти, використання системи дистанційного навчання конкретного освітнього закладу. Зручність такого формату очевидна: студенти можуть легко спілкуватися з викладачем та однокурсниками, які знаходяться на іншому кінці світу, а це означає, що таке навчання доступне будь-якій людині, незалежно від стану її здоров'я, життєвої ситуації та місцезнаходження, що є особливо важливим у наш непростий час.

Одне із завдань навчання іноземної мови – це формування у студентів міжкультурної компетенції, що передбачає наявність знань лінгвістичного, країнознавчого та культурологічного характеру, та реалізовується у тому числі із використанням сучасних інформаційних технологій, що пропонують різні види діяльності: виконання завдань із відео- або з аудіофайлами; роботу на сайтах з автентичним текстовим матеріалом; виконання веб-квестів із відповідної тематики; проведення відеоконференцій, спілкування у чатах, соціальних мережах, блогах із представниками інших культур.

Веб-квест у педагогіці – проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання якого використовуються інформаційні ресурси Інтернету. Вперше цей термін (WebQuest) був запропонований у 1995 Бернадом Доджем, професором освітніх технологій Університету Сан-Дієго (США). Автор розробляв інноваційні додатки Інтернету для інтеграції у навчальний процес для викладання різних навчальних предметів на різних рівнях. Суть даної технології полягає у виконанні студентами, індивідуально або у групах, завдання, використовуючи інтернет-ресурси, заздалегідь відібрані викладачем. Проходження веб-квесту передбачає не лише пошук інформації в мережі, а й її аналіз, узагальнення, формування та захист своєї точки зору щодо порушеного питання. Веб-квести

можуть охоплювати як окрему проблему, навчальний предмет або тему, так і бути міжпредметними. Інформаційні технології допомагають створити нову навчальну обстановку, в яку залучаються студенти, отримуючи можливість приймати більше відповідальності за власне навчання.

Б. Додж виділяє три принципи класифікації веб-квестів:

- за тривалістю виконання: короткострокові та довгострокові.
- за предметним змістом: монопроекти та міжпредметні веб-квести.
- за типом завдань, що виконуються учнями: переказ (retelling tasks), компіляційні (compilation tasks), загадки (mystery tasks), журналістські (journalistic tasks), конструкторські (design tasks), творчі (creative product tasks), вирішення спірних проблем (consensus building tasks), переконуючі (persuasion tasks), самопізнання (self-knowledge tasks), аналітичні (analytical tasks), оціночні (judgment tasks), наукові (scientific tasks).

У структурі веб-квесту зазвичай виділяють такі етапи: введення (представлення теми веб-квесту); завдання (постановка задачі, опис шляхів її вирішення та формулювання форми подання кінцевого результату); порядок роботи (алгоритм проходження веб-квесту, повідомлення етапів, які мають пройти учасники); оцінка (опис критеріїв оцінювання результатів виконання веб-квесту); висновки (підсумовування підсумків роботи над веб-квестом, пред'явлення творчого завдання за результатами роботи над змістом веб-квесту); використані матеріали (список посилань на використані під час створення веб-квесту інтернет-ресурси); коментарі для викладача (рекомендації щодо використання веб-квесту).

Технічний бік розробки веб-квесту зводиться до створення документа, що включає гіперпосилання. Так, веб-квест можна у PowerPoint, Word, Excel. Крім цього, можна використовувати будь-який конструктор сайтів: Jimdo (<https://www.jimdo.com>), Zunal WebQuest Maker (<https://www.zunal.com>), Google Site (<https://sites.google.com>). Дані платформи зручні тим, що пропонують готові шаблони для оформлення веб-квестів, так і надають можливість створити свій унікальний сайт із завданнями. Посилання на створені веб-квести легко інтегрувати в освітнє середовище Moodle, яке використовується в українських ЗВО для організації дистанційного навчання. Також можна використовувати безпосередньо платформу Moodle для створення веб-квестів, вдавшись до інтерактивного елемента «лекція», який дозволяє розробити розгалужену структуру з інформаційними сторінками та завданнями різних типів.

Особливістю веб-квестів є те, що частина інформації або вся інформація, представлена на сайті для самостійної чи групової роботи студентів знаходиться насправді на різних веб-сайтах. Завдяки діючим гіперпосиланням, студенти цього не відчують, а працюють в єдиному інформаційному просторі, для якого не є суттєвим фактором точне місцезнаходження тієї чи іншої порції навчальної інформації. Студенту дається завдання зібрати матеріали в Інтернеті з тієї чи іншої теми, вирішити будь-яку проблему, використовуючи ці матеріали. Посилання на частину джерел даються викладачем, а частину можна знайти самостійно, користуючись звичайними пошуковими системами. Після завершення веб-квесту студенти або представляють власні веб-сторінки на цю тему, або якісь інші творчі роботи в електронній, друкованій чи усній формі.

Сьогоднішні цілі освіти змушують вибирати такі навчальні методи і форми організації роботи, які сприяють активному процесу пізнання та розвивають вміння вчитися: знаходити необхідну інформацію, використовувати різні інформаційні джерела, запам'ятовувати, думати, аналізувати, вирішувати, організовувати себе у навчанні. Диджиталізація процесу навчання – це сучасний ефективний спосіб підвищення мотивації студентів до вивчення мови, розвитку та вдосконалення їхніх технічних навичок та можливість показати їм шляхи поєднання освіти та майбутнього життя. Саме тому використання цифрових технологій відкриває нові можливості як у методиці освіти, так і в засвоєнні та вдосконаленні знань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Шестопалюк О. В. Веб-квест у навчанні: путівник : навчально-методичний посібник. Вінниця : РВВ ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. – 128 с.
2. Зубехіна Т. В. Використання технології веб-квест в електронному навчанні // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2019 р., № 66, Т. 1. – С. 170-173.
3. Dodge B. Some Thoughts About WebQuests. 1995-1997. - http://webquest.sdsu.edu/about_webquests.html
4. Dodge B. A Rubric for Evaluating WebQuests. 2001. - <http://webquest.sdsu.edu/webquestrubric.html>

5. March T. What's on the Web? Sorting Strands of the World Wide Web for Educators. 1995-2001. -
<http://www.ozline.com/learning/webtypes.html>
6. March T. Working the Web for Education. Theory and Practice on Integrating the Web for Learning. 1997 - 2001. -
<http://www.ozline.com/learning/theory.html>

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ QR-КОДІВ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Харитоновна Д. Д., кандидат філологічних наук, викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Війна в Україні, починаючи з 24 лютого 2022 року, скорегувала процес викладання предметів у вищому навчальному закладі, більше того зробила вивчення іноземних мов не модним явищем, а життєво необхідних. Відтак сьгоднішні тенденції у всьому світі диктують усе нові та нові підходи до організації й проведення освітньо-навчального процесу, зокрема урізноманітнення наочних матеріалів та пошуку трендових інструментів. Серед таких актуальних засобів є QR-коди, Google Docs, Miro, YouTube, TED Talks, Prezi тощо.

Дана розвідка буде присвячена саме QR-кодам (англ. Quick Response Code). Будучи відомими як графічні зображення у вигляді квадрату із зашифрованою інформацією, яка доступна в мережі Інтернет, QR-коди дають можливість у спрощеному вигляді легко сприймати великі джерела посилання на матеріал.

Перевагою QR-коду над звичайним покликанням у форматі HTTPS є миттєвий доступ до ресурсів мережі Інтернет через сканування коду за допомогою смартфона, планшету чи комп'ютера [2, с.179].

Завдання із залученням цього диджитал інструменту можуть охоплювати велику кількість видів діяльності: 1. Виконання граматичних вправ, які студенти отримують не у друкованому вигляді, а за допомогою додатка; 2. Зазначення правильних відповідей до тесту; 3. Посилання на ілюстративний матеріал чи фонову інформацію; 4. Посилання на відео чи аудіо; 5. Перелік warm-up questions; 6. Завдання на перевірку словникового запасу; 7. Підказки для студентів, за допомогою яких формується правильна відповідь; 8. Додатковий матеріал для студентів, які виконали основний [1, с. 34]. QR-коди можна навіть використовувати як флешкарти й організовувати з їх допомогою інтерактивні настільні ігри [3].

Створювати такі коди дозволяють як платні ресурси, так і безкоштовні. Наприклад, за допомогою вебсайту QR Code Generator було створено QR-код із зашифрованим лінком на YouTube відео (Фото 1).

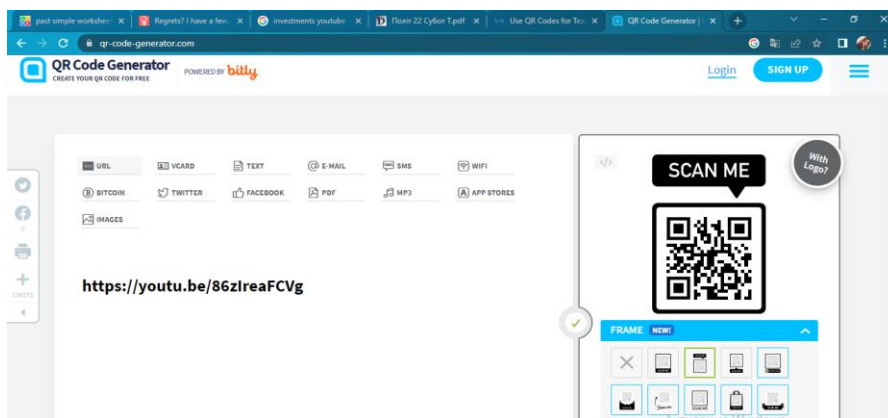

Фото 1.

Студентам було запропоновано такий QR-код як частину домашнього завдання (Фото 2). Це дало змогу урізноманітнити наочне представлення прописаних видів робіт.

1. Read the text "Hotel classification (ownership and affiliation)" p.21, learn words and phrases
2. Do exercises 1, 4
3. Read the text "Hotel classification (target market)" p. 25 learn words and phrases
4. Do exercises 3,4
5. Choose a hotel and write about it. Use the terminology from 2 texts (10-15 sentences)
6. Watch the video and be ready to talk about it next lesson

Ак
что

Фото 2.

Однак варто завжди враховувати, що будь-які цифрові інструменти мають бути методично та дидактично доцільними. А їх неконтрольоване й надлишкове використання може відсунути навчальну діяльність на другий план.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Довженко, І., Новохатська, Н. (2018). QR код у методиці змішаного навчання. *Використання моделі змішаного навчання при викладанні іноземних мов: тези доповідей*. Режим доступу: <https://knute.edu.ua/file/ODc0Mw==/52d2d566631bacba41272c11ec631a20.pdf>
2. Федоренко, Л. (2021). Використання QR -коду в навчанні німецької літератури майбутніх перекладачів та вчителів *Інформаційні технології і засоби навчання*. Том 84, №4. С. 176 – 187.

3. Use QR Codes for Teaching (2022). *VOA Learning English*. Access Mode: <https://learningenglish.voanews.com/a/use-qr-codes-for-teaching/6650593.html>

DIGITALIZATION OF THE EDUCATIONAL SPACE IN THE ENGLISH LEARNING

Svitlana B. Khrystiuk, Associate Professor of the Department of English Philology, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Globalization and Ukraine's integration into the European educational space, social digitalization and other rapid changes taking place in the Ukrainian society require a significant educational revision and call for certain transformations in higher education. The key point behind the higher education modernization is that the effectiveness of learning in higher education institutions can be improved through the design and implementation of the latest digital educational technologies. One of the priority areas of education reform under the State National Program "Education. Ukraine of the XXI Century" is "achieving a qualitatively new level in learning foreign languages." Learning a foreign language at different stages is of particular importance in the context of personal development, globalization, and the need for professionals to be proficient in at least one foreign language. Therefore, Ukraine's educational system is facing the need to find effective methods of teaching a foreign language, as well as to update the content and methods of applying innovative approaches to teaching a professional foreign language, especially English.

The term "digitalization" became the word of 2019 according to the Myslovo dictionary and is a development trend mandatory for most organizations. It helps to strengthen ties between the administration, lecturers, and students, and contributes to better use of available resources. However, the process is sometimes a challenge in itself, as it not only involves the implementation of technological solutions, but also requires users and organizations to change their mindset. Digitalization provides increased efficiency of administrative processes; integration of conventional and digitized record systems for faster retrieval; improving accessibility and facilitating better information exchange with colleagues around the world; faster response to comments and suggestions from students; reducing costs and contributing to environmental protection; the ability to use accurate analytics in a timely manner; assistance in staff flexibility; ensuring the continuity of the educational process even in cases of emergency (lack of funds for heating buildings, quarantine, etc.).

Ukraine's informatization strategy is formed taking into account long-term state priorities of socio-economic, scientific, technical, national and cultural development and world achievements, aimed at solving the

most important social problems and creating conditions for Ukraine's integration into the global information space; it also requires the introduction of scientifically sound techniques and methods of using information and communication technologies in the professionally-oriented activities of teaching staff. The new Law of Ukraine "On Education" was passed, transition to 12-year model of learning was initiated, New Ukrainian School was born, Global Teacher Prize Ukraine was held for the first time, the Law of Ukraine "On Inclusive Education" was adopted (2017); Ukraine participated in PISA for the first time (2018); the start of voluntary EIE (external independent evaluation) for teachers (2019); distance learning (2020); blended learning (2021). Over the years of independent Ukraine, each generation of undergraduate and graduate students has experienced significant educational transformations that have had to change both teaching and learning contents.

Digital learning technologies (macro or micro, blended or flipped, visual or auditory) are those that support the digitalization of the learning experience, and facilitate a move online. Learning technologies, by definition, encompass any communication, information and technological tools that facilitate improved teaching, development and assessment. They have some cons (going digital aids inclusive learning; improved learning experience; digital learning is sustainable) and pros (lack of social contact; it is invasive; digital learning demands other skills). Moves from content-centred curricula to competency-based curricula are associated with moves away from teacher-centred forms of delivery to student-centred forms. Through technology-facilitated approaches, contemporary learning settings now encourage students to take responsibility for their own learning. In the past students have become very comfortable to learning through transmissive modes. Students have been trained to let others present to them the information that forms the curriculum. The growing use of ICT as an instructional medium is changing and will likely continue to change many of the strategies employed by both teachers and students in the learning process [2].

Computer hardwares (such as interactive whiteboards and in-classroom tablets), softwares (spanning streaming through to gamification), and educational theories and practices (including lifelong or nano-learning), and advancements in learning technologies continue to transform our educational landscape. New ICT (cloud computing, computer testing, e-textbooks, PowerPoint presentations, interactive whiteboard, multimedia projector, teacher's computer, webcam, data transmission system, adapter, consoles, wireless microphone systems, interactive wireless tablet, Internet data-resources, online dictionaries,

Zoom, Google Classroom, Microsoft Teams, Cisco Webex platforms, etc.) make it possible to intensify and enhance both teaching and learning processes, the quality and accessibility of education, learning environment, learning motivation, the scholastic performance, to increase the speed of perception, understanding, and the huge knowledge depth [1].

Thus, the ICTs development within education (mobile learning and apps (podcasts, e-learning), gamification, virtual classrooms (learning management system Moodle, platforms Padler, Jamboard, Flipgrid, a video learning solution from Microsoft), artificial intelligence (Altitude learning, personal digital assistant Merlyn, Smart Eye software), lifelong, immersive, nano-leaning technologies) will have a strong impact on what is learned; how it is learned; when and where learning takes place; who is learning and who is teaching.

REFERENCES

1. Ron, O. (2002). The role of ICT in higher education for the 21st century: ICT as a change agent for education. Retrieved from: <https://www.researchgate.net/publication/228920282>
2. What are digital learning technologies? Retrieved from: <https://online.glyndwr.ac.uk/what-are-digital-learning-technologies/>

ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Цимбал С. В., професор кафедри англійської мови для технічних та агробіологічних спеціальностей, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Серед недоліків традиційних методів навчання зазвичай виділяють такі як: перевантаження пам'яті студента фактологічним матеріалом, обсяг якого чимдалі зростає; невеликий об'єм самостійної творчої пізнавальної діяльності; відсутність урахування індивідуальних особливостей студентів; застосування однотипних (головних, репродуктивних) методів навчання [1].

«Інноваційне навчання – стимулює новаторські зміни в культурі, соціальному середовищі; зорієнтоване на формування готовності особистості до динамічних змін у соціумі за рахунок розвитку творчих здібностей, різноманітних форм логічного та образного мислення, а також здатності до співробітництва з іншими людьми» [1].

Останнім часом частіше розглядається питання використання нових інформаційних технологій школах та ВНЗ. Це не тільки нові технічні засоби, але й нові форми та методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Сучасна система освіти все частіше використовує інформаційні технології та комп'ютерні телекомунікації. Ще до виникнення інформаційних технологій експерти виявили залежність між методом засвоєння матеріалу та здібністю відновити отримані знання через деякий час. Якщо матеріал був звуковий, то людина запам'ятовувала приблизно чверть матеріалу, якщо візуальним — одну третину.

Вивчаючи додатки, в яких студенти самостійно можуть розробляти матеріал для навчання, виявилось небагато. Таку функцію можна знайти у LinguaLeo, де користувач може скласти власний словник з озвученням. В додатках Duolingo, Busuu, Rosetta Course, Вукі, Polyglot представлений вже дидактизований матеріал у вигляді карток, текстів, аудіо- та відеофрагментів. Пропонується опрацювання начального матеріалу у вигляді різних вправ. За допомогою збирання балів для переходу на наступний рівень користувача мотивують якісно вивчати запропонований матеріал. Також користувачі можуть порівняти свої досягнення і поділитися успіхами в соціальних мережах. Деякі додатки надають можливість

пройти початкове тестування, на основі якого студентам запропонують рекомендації, які допоможуть почати навчання [2].

Інтернет як джерело додаткової інформації. Найпростіше використання Інтернету – це використання його як джерела додаткових матеріалів для викладача та здобувача вищої освіти. Це величезна довідково-інформаційна система, яка може бути використана для вивчення мови. Матеріали можуть бути роздруковані і використані під час традиційного заняття. У цьому випадку використовується лише незначна частина можливостей мережі. Але навіть за такого використання вивчення іноземної мови змінюється: користувач Інтернету отримує актуальну і автентичну інформацію [3, с. 37].

Для ефективного вивчення англійської мови найбільш привабливим є використання різних сайтів. Вони допомагають вирішувати різні дидактичні завдання: розвивати навички читання та читання з використанням матеріалів глобальної мережі; поповнювати запас слів; сформувані стійку мотивації до вивчення англійської [4, 117].

Таким чином, ми бачимо, що питання використання Інтернет технологій є актуальним. Сучасні українські університети впроваджують у процес навчання елементи дистанційної роботи, що є досить популярною у всьому світі. Перевагами даного типу навчання є гнучкість, модульність, паралельність, можливість залучити одночасно велику аудиторію, економічність, технологічність, соціальна рівність, інтернаціональність, отримання викладачем нової ролі у процесі навчання, позитивний вплив на студента, якість [5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. Вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. Київ. 2017. 172 с. URL: <https://ukreligieznastvo.wordpress.com/2019/01/18/itn/>
2. Петрик А. 10 мобільних додатків для вивчення іноземної мови. URL: <https://osvitanova.com.ua/posts/448-10-mobilnykh-dodatkov-dlya-vyvchennya-inozemnoyi-movy>
3. Бородіна Г. І. Іноземна мова. Київ. 1995. 105 с.
4. Chirag Patel. International Journal of Advancements in Research & Technology. Volume 2. Issue 7. July-2013 123 ISSN 2278-7763. Copyright. P. 117–119.

5. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html> (дата звернення: 20.02.2020).

АКТУАЛЬНІСТЬ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ОНЛАЙН-ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ

Цимбаліста О. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

Кривенко О. В., старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу, Державний торговельно-економічний університет

У 2018 році Європейська комісія прийняла план дій в області цифрової освіти. Документ описує, як Європейський Союз може допомогти окремим особам, освітнім установам і системам освіти краще адаптуватися до життя та роботи в епоху швидких цифрових змін шляхом: використання цифрових технологій для навчання та розвитку правових цифрових компетенцій і навиків для трансформації, покращення освіти за рахунок аналізу даних і прогнозування.

Нормативні документи МОН України визнають інформаційно-цифрову компетентність складовою професійної компетентності викладача будь-якого навчального предмету, що також вимагає модернізації складових підготовки викладача з навчання іноземних мов.

Дистанційне навчання іноземних мов довгий час розглядалось як допоміжна форма навчання, оскільки не передбачало зворотного зв'язку учня або студента з викладачем (телеуроки; ролики на каналах платформи YouTube та подібних). З розвитком інтернет-телефонії та появою онлайн-програм, а пізніше платформ, власники яких конкурують між собою у боротьбі за збільшення користувальницької бази, з'явилося усвідомлення того, що дистанційне навчання може розвиватися у вигляді онлайн навчання, конкуруючи з офлайн-навчанням у кількості учнів або студентів так і в отриманих ними знань. Серед цих платформ великою популярністю сьогодні користуються Zoom, Microsoft Teams, Google Meet іноді для передачі навчальної інформації в умовах дво- та багатосторонньої комунікації використовуються Viber, Telegram, WhatsApp.

Відмінною рисою сучасного українського освітнього суспільства є його глобальна інформатизація. Сучасний ринок праці вимагає висококваліфікованих працівників в обраній сфері професійної діяльності, здатних гнучко реагувати на зміну його умов.

Навчання за цільовими напрямками та зміст професійного розвитку фахівців має враховувати обидві тенденції змін у суспільстві.

Актуальність проблеми цифровізації навчання іноземних мов у процесі професійної підготовки майбутніх спеціалістів у вищих навчальних закладах зумовлена низкою факторів, серед яких можна виділити такі: загальний, пов'язаний із тотальною інформатизацією, яка відбувається в Україні та вимагає від фахівців будь-якого профілю володіння сучасними ІТ для ефективного використання у професійній діяльності, формування та розширення світового освітнього простору, що передбачає впровадження міжнародних стандартів освіти та компетенцій професійної підготовки фахівців; а також спеціальні, зумовлені необхідністю комплектування викладача іноземної мови найсучаснішою науковою та навчальною інформацією (обсяг якої за відомою статистикою подвоюється кожні півтора року).

Посилаючись на Оксфордський словник англійської мови, дослідники стверджують, що оцифрування означає «акт або процес оцифрування; перетворення аналогових даних (зображень, відео та текстових матеріалів) у цифрову форму», цифровізація означає «запровадження або збільшення використання цифрових та комп'ютерних технологій організаціями, у певній галузі, країні» [4].

Оцифрування – це процес перетворення всієї доступної інформації в цифровий формат. Якщо говорити непрофесіоналом, оцифрування означає покращення користувацького досвіду та підвищення ефективності будівництва. Ефективність сприяє зниженню експлуатаційних витрат. По суті, обидва вони сприяють оптимізації процесу, доповнені оцифруванням, це дасть результат на основі прогресу. Тут процес навчання оптимізовано за допомогою цифрових засобів для ефективного викладання мови [5].

Розвиток комп'ютерної лінгводидактики дає можливість викладачам у галузі викладання іноземних мов експериментувати, впроваджуючи у практику перспективні інновації, оптимізуючи тим самим роботу над основним завданням лінгводидактики – формувати та розвивати комунікативно-мовленнєві компетенції студентів. Проте, «незважаючи на інтенсивний розвиток комп'ютерної лінгводидактики, теоретичний та практичний досвід використання нових засобів інформаційних технологій у методиці викладання іноземних мов», виникають певні труднощі в онлайн-навчання іноземним мовам. Питання, які найчастіше цікавлять дослідників, такі: Які платформи обрати? Які дидактичні проблеми можна вирішити за допомогою сучасних інформаційно-комунікативних технологій? Які цифрові та електронні ресурси актуальні для того чи

іншого мовного аспекту та виду мовної діяльності? Як побудувати онлайн-заняття, зберігши змістовне наповнення очного уроку? Як побудувати пояснення і досягти розуміння нового матеріалу всіма студентами?

Сучасні дослідження актуальних питань дистанційного онлайн-викладання іноземних мов допомагають прискорити роботу зі створення оптимально необхідних навчальних матеріалів для цієї форми навчання іноземних мов. Інтеграція цифрової педагогіки дозволить максимізувати безперервне навчання як студентів, так і вчителів і досягти високої продуктивності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Опанасенко Ю. М. Покоління Z: нові виклики для освіти. Нова грамотність у цифровому столітті: Матеріали обласної науково-практичної інтернет-конференції. Черкаси : ЧОПОПП, 2016, с. 51 – 54.
2. Синєкоп О. С., Корсун Г. О. Перспективи цифрової педагогіки у викладанні іноземної мови у вищих навчальних закладах / Синєкоп О. С., Корсун Г. О. – [Electron resource] – Available from: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1264> (дата звернення 22.10.2019).
3. Черньонков Я. О. (2019). Діджиталізація як якісна характеристика навчання іноземних мов: теоретичний підхід. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, (182),138-141. вилучено із <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/187> (дата звернення: 18.10.2019).
4. Andras Benedek, Gyorgy Molnar. E-teaching_and_Digitalization_at_BME / Andras Benedek, Gyorgy Molnar – [Electron resource] - Available from: https://www.researchgate.net/publication/280742233_E-teaching_and_Digitalization_at_BME (дата звернення: 19.10.2019).
5. Nisha Navare. Digitization and Second Language Teaching / Nisha Navare - [Electron resource] - Available from: https://www.researchgate.net/publication/326674657_Digitization_and_Second_Language_Teaching (дата звернення: 21.10.2019).

ПЕРСУАЗИВНІ МОВНІ СТРАТЕГІЇ ТА ТЕХНІКИ У ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВАХ

Чернієнко І. І., факультет торгівлі та маркетингу, студент 1-2м групи, прикладна лінгвістика (політична лінгвістика, англійська мова), Державний торговельно-економічний університет

Політичний дискурс насамперед спрямований на створення консенсусу серед громадян щодо того, який курс дій можна прийняти для вирішення таких проблем, як бідність, злочинність, соціальна нерівність та інші. Без глибокого розуміння цих проблем навряд чи можна було б передати ідеології політиків і досягти кінцевих політичних цілей. Переконавання, яке використовують політики, не лише розкриває потенційні відмінні риси мови, які необхідно виявити, щоб досягти глибокого розуміння мовних функцій і значень у сфері політики, а також розглядається як плідний автентичний дискурсивний ресурс для тих, хто вивчає мову.

Згідно з Аристотелем [1], існує три види ораторського мистецтва: політичне судове та церемоніальне ораторське мистецтво демонстрації, у той час як політичне мовлення спонукає щось робити або не робити, судове мовлення означає або атакувати, або захищати людину, а у випадку церемоніальної ораторії промовець хвалить або засуджує когось [3, с. 414]. Незалежно від поділу ораторського мистецтва, сучасні політичні промови дотримуються правила Аристотеля про те, що «сутність політичної промови полягає в тому, щоб викликати в аудиторії бажання робити чи не робити щось» [3, с. 414].

Аналіз політичного дискурсу є обов'язковим для кожного, хто цікавиться тим, як мова використовується у світі політики, посиляючись на ідею Аристотеля про те, що «ми всі є політичними тваринами, здатними використовувати мову для досягнення своїх цілей».

Політичні діячі використовують мову, щоб переконувати інших, формувати думки і досягати певних політичних цілей. Тому вона відіграє чи не найважливішу роль у нашому повсякденному житті. Політичні промови пишуться красномовно, з метою найсильнішого переконання найбільшою кількістю слухачів або читачів. Використовуються кілька стратегій, щоб виразити свої плани яскравою мовою, таким чином переконуючи аудиторію та показуючи, що аналіз політичного дискурсу зосереджується на діяльності, такій як виступи, дебати та інтерв'ю.

Наприклад, у своїх промовах король Йорданії Абдулла II звертався до всіх міжнародних політиків з проханням досягти мирного вирішення політичних конфліктів на Близькому Сході, головним чином палестино-ізраїльського конфлікту. Він користується нагодою на всіх міжнародних зустрічах, самітах, інтерв'ю та семінарах, щоб висловити своє бачення миру. Послання про мир, яке міститься в його зверненнях, демонструє його тверду позицію та відданість співпраці з міжнародним співтовариством для досягнення справедливого, міцного та всеосяжного миру на основі вирішення двома державами палестино-ізраїльського конфлікту.

З лінгвістичної точки зору мир означає життя в гармонії з іншими. Загалом мир має різні значення: відсутність війни, способи запобігання конфліктам, що можуть виникнути та інші. Щоб зрозуміти багаторазове використання слова мир у королівських або президентських промовах, аналіз політичного дискурсу допомагає нам розкрити приховані ідеології в промові. Політичні промови сповнені переконливих стратегій для підтримки бачення та порядку денного оратора.

Підсумовуючи все вищезазначене, слід виокремити декілька важливих висновків. Існування політичного дискурсу неможливе без персуазивнихмовних стратегій та технік, оскільки саме переконання, його причини і вплив є одними з ключових елементів будь-якої політики, незалежно від того, хто представляє цю умовну політику. Аналіз політичного дискурсу стосується вивчення розмов політиків під час різних політичних заходів на рівні уряду та міжнародних зустрічей, таких як Генеральна Асамблея ООН. Основною особливістю аналізу політичного дискурсу є дослідження мовного вибору на рівнях слів, таких як конотація, слова з підтекстом та евфемізми, а також використання функціональних теорій мови та моделей дискурсу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аристотель. *Rhetorics. Poetics*. Переклад С. Х. Бутчер, В. Р. Робертс. Нью-Йорк: Barnes&NobleClassics. 2006.
2. Бенуа, В. Л. Передвиборчі політичні дебати: Інф . 2014
3. Вробель, С. Логос, Етос, Пафос. Перегляд класичної риторики. Джерело доступу: <https://search.ebscohost.com/>